

Afvalstoffenbeleidsplan huishoudelijk afval 2016-2020

Gemeente Lisse

De Jonge Milieu Advies

Definitief, versie 5
Zeist, april 2016

De Jonge Milieu Advies

Utrechtseweg 9, 3704 HA Zeist

T. 030-6991599

E. info@dejongemilieuadvies.nl

I. www.dejongemilieuadvies.nl

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting		5
1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Doelstelling	7
1.3	Leeswijzer	7
2	Beleidskaders	8
2.1	Europees afvalbeleid	8
2.2	Nederlands afvalbeleid	8
2.2.1	Wet Milieubeheer	8
2.2.2	Landelijk Afvalbeheerplan	9
2.3	Recente ontwikkelingen	9
2.3.1	Van Afval Naar Grondstof	9
2.3.2	Verpakkingenakkoord	9
2.4	Afvalstoffenbeleid in gemeente Lisse	9
2.5	Zwerfafval	10
2.5.1	Landelijk beleid	10
2.5.2	Zwerfafval in gemeente Lisse	11
2.5.3	Voorstellen ter verbetering	11
3	De huidige situatie	14
3.1	Inzamelstructuur	14
3.1.1	De milieustraat	15
3.1.2	Kringloopgoederen	15
3.2	Contractsituatie	16
3.3	Kosten	16
3.3.1	Afvalbeheerkosten 2014	16
3.3.2	Afvalstoffenheffing 2014	16
3.4	Handhaving en communicatie	17
4	Evaluatie van de huidige situatie	18
4.1	Evaluatie van het milieurendement	18
4.1.1	De inzamelresultaten	18
4.1.2	Sorteeranalyse huishoudelijk restafval	18
4.2	Evaluatie van de kosten	19
4.2.1	Huidige afvalstoffenheffing ten opzichte van het gemiddelde	19
4.3	Evaluatie van het serviceniveau	19
4.3.1	Haalvoorzieningen	19
4.3.2	Brengvoorzieningen	19
4.3.3	Conclusie serviceniveau	20
4.4	Communicatie	20
4.5	Handhaving	20
4.6	Wat vindt de burger ervan	20
4.7	Conclusie en aandachtspunten	21
4.7.1	Conclusie	21
4.7.2	Aandachtspunten voor toekomstig afvalbeleid	22

5	<u>Procesbeschrijving en scenariokeuze afvalbeleidsplan</u>	23
5.1	Het doorlopen van procesfase 1	23
5.2	Het doorlopen van procesfase 2	23
5.3	Het doorlopen van de besluitvormingsfase	23
6	<u>Benodigde aanpassingen in de inzamelstructuur en in de organisatie</u>	26
6.1	Noodzakelijke aanpassingen voor minicontainers gft, pmd en papier, onafhankelijk van wel/niet invoeren diftar op restafval	26
6.2	Aanpassingen ten behoeve van diftar op restafval en containermanagement voor minicontainers gft en pmd	26
6.3	Aanpassingen inzamelen grondstoffen	26
6.4	Keukenafval	27
6.5	Meer communicatie	27
6.6	Meer gerichte handhaving	27
6.7	Benodigde aanpassingen gemeentelijke organisatie en Meerlanden	27
7	<u>Effect van het beleid op het milieurendement</u>	28
8	<u>Effect van het beleid op de kosten</u>	29
8.1	Totale kosten	29
8.2	Ontwikkeling afvalbeheerkosten	29
9	<u>Doorkijk afvalstoffenheffing</u>	30
9.1	Tarieven	30
9.2	Tariefdifferentiatie per bebouwingstype	30
9.3	Voorbeeldtariefberekening variabele tarieven voor restafval	30
9.4	Consequenties voor huishoudens	32
10	<u>Aandachtpunten</u>	33
10.1	Zwerfafval	33
10.2	Monitoring	33
10.3	Handhaving	33
10.4	Communicatie	33
10.5	Administratieve aspecten/Belastingen	34
10.6	Financiële aspecten	34
10.7	Juridische aspecten	34
Bijlage 1	<u>Kentallen Lisse</u>	35
Bijlage 2	<u>Analyse afvalbegroting 2014</u>	36
Bijlage 3	<u>Kostenonderbouwing door JMA-2016</u>	37
Bijlage 4	<u>Kostenonderbouwing door JMA-2017</u>	38
Bijlage 5	<u>Kostenonderbouwing door JMA-2020</u>	39

Bestuurlijke samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Vanuit de Wet Milieubeheer hebben gemeenten in Nederland een wettelijke zorgplicht voor het inzamelen van huishoudelijk afval. Op dit moment is in gemeente Lisse geen visie of ambitie voor het afvalstoffenbeleid geformuleerd. De gemeente heeft hier wel behoefte aan. Het is daarom noodzakelijk dat het afvalstoffenbeleid voor het huishoudelijke afval voor de komende jaren wordt vastgelegd.

De gemeente wil de landelijke doelstelling voor huishoudelijk afval volgen. Die is in 2014 gesteld op 75 procent afvalscheiding in 2020. Dat houdt in dat een inwoner in Nederland gemiddeld 100 kilo restafval per jaar mag weggooien, dat is inclusief grof restafval. Om dit te realiseren zijn verregaande maatregelen nodig.

Evaluatie huidige situatie

Milieu: In grote lijnen zijn de afvalcijfers van gemeente Lisse vergelijkbaar met die van de gemiddelde vergelijkbare gemeente. In totaal is in 2014 per inwoner gemiddeld 227 kilo restafval (inclusief grof restafval) ingezameld en 293 kilo per inwoner aan gescheiden stromen (inclusief grof gescheiden). Daarmee komt het hergebruikspercentage op 56 procent. Om de landelijke doelstelling in 2020 te halen moet de gemiddelde hoeveelheid restafval dalen met 127 kilo per inwoner.

Kosten: De gemiddelde afvalstoffenheffing in gemeente Lisse bedroeg in 2014 263 euro. De gemiddelde afvalstoffenheffing in vergelijkbare gemeenten bedroeg in 2014 circa 236 euro. De afvalstoffenheffing in gemeente Lisse ligt daarmee boven het gemiddelde.

Dienstverlening: Geconcludeerd wordt dat gemeente Lisse haar inwoners een hoog serviceniveau biedt.

Procesbeschrijving en scenariokeuze

Conform het document "Procesaanpak duurzame afvalinzameling" zijn de volgende stappen doorlopen:

- 1) Startnotitie opstellen;
- 2) Startbijeenkomst met inwoners van Lisse;
- 3) Bewonersonderzoek;
- 4) Evaluatie en vaststellen door te rekenen scenario.

Op basis van de resultaten van de drie stappen van deze procesfase, is als stap 4 geconcludeerd dat naast een aantal noodzakelijke optimalisaties en serviceverhogende maatregelen voor gescheiden stromen een gedifferentieerd tarief (diftar) op restafval wordt ingevoerd per 1 januari 2017 na een gewinnings- en proefperiode in de tweede helft van 2016. In het raadsbesluit van 29 oktober 2015 is bovendien het amendement aangenomen dat naast invoering van diftar ook omgekeerd inzamelen zal worden ingevoerd. De effecten van al deze maatregelen op kosten, milieurendement en serviceniveau worden in het afvalbeleidsplan doorgerekend en gepresenteerd.

Effect van (noodzakelijke) optimalisaties en diftar op restafval

Milieu: De hoeveelheid restafval (inclusief grof restafval) wordt in dit scenario initieel geraamd op gemiddeld 155 kilo per inwoner per jaar, dat is 72 kilo per inwoner per jaar minder dan nu. Het hergebruikspercentage zal stijgen van 56 procent naar 69 procent. De verwachting is dat deze hoeveelheid na het startjaar verder kan dalen. Het streven is om in 2020 de landelijke

doelstelling van 100 kilo restafval per inwoner per jaar te realiseren. Vanzelfsprekend vereist dit een hoge mate van inzet van zowel burgers als van de gemeente Lisse.

Kosten: De totale kosten komen voor 2017 uit op circa € 20,- per huishouden per jaar, inclusief alle extra kosten voor de organisatie en een post onvoorzien voor zowel investeringen als structurele kosten. Naar verwachting zullen deze dalen naar circa € 11,- per aansluiting. In Hoofdstuk 8 wordt de ontwikkeling van de afvalbeheerkosten inzichtelijk gemaakt, mede omdat de verwerkingskosten voor restafval vanaf 1 juli 2016 zullen dalen. Duidelijk wordt dat de begrote afvalbeheerkosten lager komen te liggen dan het huidige niveau. De consequenties voor huishoudens op hun afvalstoffenheffing wanneer zij weinig of vaak restafval aanbieden, worden ook inzichtelijk gemaakt.

Dienstverlening: De dienstverlening op het gebied van inzamelen van grondstoffen wordt door invoering van diftar in combinatie met omgekeerd inzamelen sterk verhoogd. Oud papier en karton zal bij laagbouw aan huis worden opgehaald met minicontainers. Voor PMD geldt dat overgestapt zal worden van inzameling met zakken naar inzameling met minicontainers. In de hoogbouw zal in overleg maatwerk voor inzamelen van grondstoffen worden geleverd. Ook start een proef voor de verbetering van de inzameling van gft bij deze huishoudens. Het feit dat inwoners het restafval moeten gaan wegbrengen naar ondergrondse containers kan worden ervaren als een verlaging van het serviceniveau. Daar staat tegenover dat huishoudens nu invloed krijgen op de hoogte van het variabele deel van de afvalstoffenheffing.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Lisse is een gemeente met 22.335 inwoners en 9.775 huishoudens. Er zijn 9.500 huishoudens (aansluitingen) die via de gemeente hun afval afvoeren. Uit recente benchmarks blijkt dat gemeente Lisse op het gebied van huishoudelijk afval gemiddeld scoort, maar dat de landelijke doelstelling nog niet wordt gehaald.

Vanuit de Wet Milieubeheer hebben gemeenten in Nederland een wettelijke zorgplicht voor het inzamelen van huishoudelijk afval. Deze wet en diverse internationale richtlijnen verplichten Nederland om een of meerdere afvalbeheerplannen op te stellen. Gemeente Lisse heeft op dit moment geen vigerend milieubeleidsplan of afvalstoffenbeleidsplan voor huishoudelijk afval. Een visie of ambitie voor het afvalstoffenbeleid voor de komende jaren is niet aanwezig. De gemeente heeft hier wel behoefte aan. Het is noodzakelijk dat het afvalstoffenbeleid voor het huishoudelijk afval voor de komende jaren wordt geformuleerd.

In 2013 heeft de gemeente wel een zwerfafvalbeleidsplan opgesteld. Omdat zwerfafval raakvlakken heeft met huishoudelijk afval, en omdat meer aandacht nodig is voor het zwerfafvalbeleid en de uitvoering ervan, is het de wens van de gemeente het zwerfafvalbeleidsplan in verkorte vorm deel uit te laten maken van onderhavig afvalstoffenbeleidsplan voor huishoudelijk afval.

1.2 Doelstelling

De gemeente wil de landelijke doelstelling voor huishoudelijk afval volgen. Die is in 2014 gesteld op 75 procent afvalscheiding in 2020. Dat houdt in dat een inwoner in Nederland gemiddeld 100 kilo restafval per jaar mag weggoeien, dat is inclusief grof restafval. Om dit te realiseren zijn verregaande maatregelen nodig. De maatregelen die in dit beleidsplan worden voorgesteld, zullen een zeer grote aanzet geven tot het realiseren van deze doelstelling. Het gekozen maatregelenpakket is tot stand gekomen mede op basis van burgerparticipatie en een bewonersenquête.

1.3 Leeswijzer

Als eerste zullen in hoofdstuk 2 de Europese en landelijke beleidskaders worden omschreven waar het gemeentelijke afvalbeleid op moet worden afgestemd. De huidige stand van zaken met betrekking tot het beleid op huishoudelijk afval in gemeente Lisse komt ook aan de orde. In dit hoofdstuk zal ook het zwerfafvalbeleid van de gemeente worden besproken. In de hoofdstukken 3 en 4 wordt de huidige situatie voor wat betreft de huishoudelijke afvalinzameling uiteengezet. Deze wordt geëvalueerd op het gebied van milieu, kosten en serviceniveau. In hoofdstuk 5 zal een procesbeschrijving worden gegeven en wordt de scenariokeuze onderbouwd. In hoofdstuk 6 wordt verder ingegaan op de scenariokeuze door uiteen te zetten welke aanpassingen in de inzamelstructuur en de gemeentelijke organisatie moeten worden gemaakt. In de daaropvolgende twee hoofdstukken worden de effecten van het scenario op het milieu en de kosten doorberekend. Hoofdstuk 9 geeft een doorkijk op de afvalstoffenheffing en het laatste hoofdstuk zet nog enkele aandachtspunten op een rij.

2 Beleidskaders

In dit hoofdstuk wordt het wettelijke kader omschreven waarbinnen de inzameling van huishoudelijk afval in de gemeente Lisse plaatsvindt. Er wordt binnen het wettelijke kader onderscheid gemaakt tussen Europese en nationale wetgeving, die beiden het kader bepalen waarbinnen gemeenten ruimte hebben om hun afvalbeleid in te vullen.

2.1 Europees afvalbeleid

Het Nederlandse afvalbeleid wordt in belangrijke mate bepaald door het Europese afvalbeleid. De belangrijkste Europese richtlijn op het gebied van afval is de Kaderrichtlijn Afvalstoffen (2008/98/EG). In deze richtlijn wordt het Europese raamwerk weergegeven voor het beheer van afvalstoffen en wordt meer dan in het verleden aandacht besteed aan preventie en hergebruik. De volgende punten in de Europese wetgeving zijn van belang voor gemeenten:

- lidstaten zijn verplicht passende maatregelen te nemen voor preventie of vermindering van afvalstoffen. Daarna moet nuttige toepassing van afval door hergebruik, recycling of het gebruik van afvalstoffen als energiebron worden toegepast;
- de lidstaten moeten ervoor zorgen dat iedereen zijn afvalstoffen aan een particuliere of openbare ophaaldienst, of aan een afvalverwijderingsonderneming overdraagt, ofwel zelf zorgt voor de verwijdering, met inachtneming van de eisen van deze richtlijn;
- de richtlijnen bevatten doelstellingen met betrekking tot hergebruik en recycling: tegen 2020 dient 50% van al het papier, metaal, glas en soortgelijke items afkomstig van huishoudelijk afval te worden gerecycled.

2.2 Nederlands afvalbeleid

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor het verzamelen van huishoudelijk afval bij of nabij ieder perceel. Daarnaast zijn zij verplicht een aantal droge afvalstromen, zoals papier en karton, glas, textiel, klein chemisch afval, elektr(on)ische apparaten en asbesthoudend afval, gescheiden in te zamelen. Kunststof verpakkingsafval is enkele jaren geleden toegevoegd aan deze lijst van apart in te zamelen afvalstromen. Voor grof huishoudelijk afval geldt een plicht tot inzameling bij elk perceel zonder minimale frequentie (op afroep) en de plicht om een brengvoorziening beschikbaar te stellen. Al deze verplichtingen zijn vastgelegd in de Wet milieubeheer (Wm). Een belangrijk nationaal beleidskader is het Landelijk Afvalbeleidsplan (LAP).

2.2.1 Wet Milieubeheer

De Wet milieubeheer is de belangrijkste milieuwet. Hoofdstuk 10 van de Wet gaat over afvalstoffen. Met een wijziging van het hoofdstuk afvalstoffen van de Wet milieubeheer zijn op 8 mei 2002 de taken en verantwoordelijkheden van Rijk, provincies en gemeenten voor een deel gewijzigd. Het Rijk heeft een centrale rol gekregen in het afvalbeheer. De taken van provincies en gemeenten richten zich met name op preventie, afvalscheiding, vergunningverlening en handhaving. Gemeenten hebben daarnaast een wettelijke zorgplicht voor het verzamelen van huishoudelijk afval. In de Wet milieubeheer is de voorkeursvolgorde voor preventie en beheer van afvalstoffen (preventie – hergebruik – verbranden – storten) vastgelegd. De Wet Milieubeheer en diverse internationale richtlijnen verplichten Nederland om een of meerdere afvalbeheerplannen op te stellen.

2.2.2 Landelijk Afvalbeheerplan

In 2009 is door het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer (VROM) het tweede Landelijke afvalbeheerplan (LAP 2) opgesteld en in werking getreden. Het LAP 2 is geldig tot en met 2015 en geeft een doorkijk tot 2021. In het LAP 2 wordt het algemene afvalbeheerbeleid aangegeven en aandacht gegeven aan onder andere afvalscheiding, inzameling, nuttige toepassing, storten en verbranding. Een ketengericht afvalbeleid is een ander belangrijk onderdeel. Zo is in het LAP 2 vastgelegd dat minimaal 60% nuttig (her)gebruik van het huishoudelijk afval in 2015 door gemeenten moet worden nagestreefd. Voormalig staatssecretaris Atsma stelde in zijn Afvalbrief d.d. september 2011 dat in 2015 60% tot 65% hergebruik gerealiseerd moet zijn. Om deze doelstelling te halen is het noodzakelijk om inwoners nog meer aan te sporen tot afvalscheiding aan de bron.

2.3 Recente ontwikkelingen

2.3.1 Van Afval Naar Grondstof

IenM¹, VNG² en NVRD³ hebben, vooruitlopend op het nog nieuw op te stellen LAP 3, het Publiek Kader voor het afvalbeheer en het uitvoeringsprogramma Huishoudelijk Afval opgesteld. Belangrijk hierbij is het VANG (Van Afval Naar Grondstof) principe. Hiermee wordt gewerkt aan de overgang naar een circulaire economie, een economie waarin zo min mogelijk wordt verspild en zo veel mogelijk wordt hergebruikt. Het programma bevat diverse acties om verspilling van potentiële grondstoffen tegen te gaan. Het streven is om het huishoudelijke restafval (inclusief grof restafval) in Nederland gemiddeld terug te brengen naar 100 kilo per inwoner in 2020.

2.3.2 Verpakkingenakkoord

De Raamovereenkomst Verpakkingen liep eind 2012 af. Ministerie, gemeenten en bedrijfsleven zijn in gesprek geweest over een nieuw akkoord voor inzameling en hergebruik van verpakkingafval. Belangrijke punten zijn de groei van hergebruik, een verdere verduurzaming van de verpakkingketen en de financiering. Inzet was om een totaalpakket aan afspraken te maken voor tien jaar.

Inmiddels is de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 van kracht en is hieraan een addendum toegevoegd. Hierin staan afspraken die de overeenkomst aanvullen en verduidelijken zodat meer aan de wensen van gemeenten tegemoet wordt gekomen. In de raamovereenkomst en het addendum staan belangrijke afspraken over de inzameling en het hergebruik van verpakkingmaterialen. Ook is een verduurzamingsagenda opgesteld. De komende jaren moeten producenten minder en duurzamere verpakkingmaterialen gebruiken en bovendien moet een groter deel worden gerecycled.

Vanaf 1 januari 2015 hebben gemeenten zelf de verantwoordelijkheid en de regie over de afvalstroom kunststof. Gemeenten ontvangen van Nedvang jaarlijks een integrale ketenvergoeding voor kunststof, deze vergoeding neemt jaarlijks af. Ook de regie voor de stroom drankenkartons komt bij gemeenten te liggen.

2.4 Afvalstoffenbeleid in gemeente Lisse

Gemeente Lisse had een milieubeleidsplan opgesteld met een geldigheid van 2008-2011. Hierin wordt gesteld dat de gemeente zich vanaf 2010 conformeert aan de landelijke doelstellingen voor het scheiden van afval. Dat houdt in dat moet worden voldaan aan het gestelde in het LAP 2 en de aanvullende afspraken die zijn gemaakt in het kader van VANG. Belangrijk hierbij is wel dat naar een systeem wordt gestreefd dat kan rekenen op voldoende draagvlak onder de inwoners van Lisse.

¹ Ministerie van Infrastructuur & Milieu

² Vereniging van Nederlandse Gemeenten

³ Koninklijke vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement

In 2011 is de gemeente aangesloten bij de Omgevingsdienst West-Holland. De Omgevingsdienst volgt een duurzaamheidsagenda waar afval een onderdeel van is. Maar de Omgevingsdienst stelt geen specifieke doelstellingen voor het afvalbeheer en volgt vooral het gemeentelijke beleid.

De zes gemeenten in de Duin- en Bollenstreek (Katwijk, Noordwijk, Noordwijkerhout, Hillegom, Teylingen en Lisse) zijn mede-eigenaar van het vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB). Het VAB verzorgt de overslag en afvoer van verbrandbaar en composteerbaar afval van haar aangesloten gemeenten. Buiten dat is er geen directe samenwerking tussen buurgemeenten als het gaat om afvalscheidingsdoelstellingen in de regio.

In november 2011 is de Afvalstoffenverordening Lisse 2011 in werking getreden. Hierin staat onder andere opgenomen dat scholen, verenigingen, etc., geen huishoudelijke afvalstromen in mogen zamelen. De gemeenten heeft aan enkele charitatieve instellingen toestemming verleend om textiel in te zamelen.⁴ Alle huishoudelijke afvalstromen worden ingezameld door Meerlanden, een overheids N.V. waar gemeente Lisse aandeelhouder van is. Inwoners kunnen herbruikbare goederen naar de kringloopwinkel brengen.

2.5 Zwerfafval

2.5.1 Landelijk beleid

Zwerfafval wordt in LAP 2 als volgt gedefinieerd:

'Zwerfafval is niet verzameld afval dat mensen bewust of onbewust weggooien of achterlaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn, of door indirect toedoen of nalatigheid van mensen op die plaatsen is terechtgekomen. [...]. Partijen afval die bij illegale dumpingen in binnen- en buitengebieden worden aangetroffen vallen niet onder het begrip zwerfafval'

Zwerfafval valt door deze definiëring niet onder huishoudelijk afval, maar heeft zeker raakvlakken met huishoudelijk afval omdat het verkeerd aanbieden van huishoudelijk afval en/of gebrekkige voorzieningen kan leiden tot meer zwerfafval.

Sinds 2006 is het 'Besluit beheer verpakkingen en papier en karton' van kracht, waarbij producenten en importeurs van verpakte producten en verpakkingen betalen voor de inzameling en recycling van verpakkingsafval. Voor zwerfafval is in het Besluit bepaald dat elke producent of importeur maatregelen zal nemen ter bevordering van het verminderen van de gewichtshoeveelheid en de schadelijkheid voor het milieu van verpakkingen of papier en karton, met als doel dat het ontstaan van zwerfafval zoveel mogelijk wordt voorkomen. Een jaar later zijn in de Raamovereenkomst Verpakkingen en Zwerfafval afspraken vastgelegd tussen gemeenten en het verpakkende bedrijfsleven als aanvulling op het Besluit. Gemeenten hebben volgens de Raamovereenkomst de plicht zwerfafval te voorkomen en op te ruimen.

Inmiddels is Raamovereenkomst I opgevolgd door Raamovereenkomst II met een looptijd tot en met 2022. In dit verpakkingenakkoord is opgenomen dat het verpakkende bedrijfsleven verantwoordelijk is voor het opzetten van een fonds ter vervanging van het huidige landelijke Afvalfonds. Uit dit nieuwe fonds komt jaarlijks €20 miljoen voor gemeenten ter beschikking voor extra preventie en extra aanpak van zwerfafval.

⁴ Er zijn instellingen die wel textiel in de gemeente inzamelen, maar hier geen toestemming voor hebben gevraagd/gekregen. De gemeente kan de Afvalstoffenverordening hierop handhaven en controles uitvoeren.

2.5.2 Zwerfafval in gemeente Lisse

In 2013 heeft gemeente Lisse onder het Focusprogramma zwerfafval van AgentschapNL⁵ een zwerfafvalbeleidsplan opgesteld dat aansluit op de Beleidsvisie Openbare Ruimte Lisse (BOL)⁶. Dit zwerfafvalbeleid heeft de gemeente opgesteld omdat zij zowel beleidsmatig als in de uitvoering zwerfafval structureler en gemeentebreed wil aanpakken. Door het zwerfafvalbeleid (in verkorte vorm) deel uit te laten maken van onderhavig afvalbeleidsplan, wordt hier intern meer aandacht voor gevraagd.⁷

In het zwerfafvalbeleidsplan wordt ingegaan op de volgende aspecten van het zwerfafvalbeleid:

- de gemeentelijke organisatie;
- inrichting en voorziening;
- reiniging;
- monitoring;
- participatie en communicatie, en
- handhaving.

Voor elk aspect worden de pluspunten en aandachtspunten benoemd waaruit voorstellen ter verbetering vloeien.

2.5.3 Voorstellen ter verbetering

Overeenkomstig met de BOL wordt in de winkelgebieden en accenten CROW⁸ beeldkwaliteit Hoog, ofwel Schoon (A) nagestreefd. In de overige gebieden is dit beeldkwaliteit Basis, ofwel Matig schoon (B). Om het zwerfafvalprobleem en de preventie ervan goed aan te kunnen pakken, is het van belang dat de gemeente het integraal aanpakt. Dat houdt in dat vanuit verschillende invalshoeken en afdelingen het zwerfafvalprobleem aandacht moet krijgen. Er worden per aspect verkort verbeterpunten voorgesteld.

Beleid en organisatie:

- Leg vast welke afdelingen en externe partijen zijn/worden belast met de beleidvorming en uitvoering (ter preventie) van zwerfafval. Daarbinnen moet een duidelijke taakverdeling worden vastgelegd.
- Benoem binnen deze projectgroep iemand die het aanspreekpunt voor zwerfafval wordt.
- Zorg ervoor dat voldoende uren ter beschikking staan voor de projectgroep zwerfafval om de taken naar behoren te kunnen uitvoeren.
- Structureel overleg van de projectgroep Zwerfafval is aan te raden.
- De gemeente heeft de verantwoordelijkheid over de kwaliteit van de openbare ruimte en is opdrachtgever voor (externe) partijen die de openbare ruimte schoon en veilig maken en moeten houden. Zorg voor controle op de uitvoering van de gemaakte afspraken.

⁵ Nu Rijksdienst voor onderneming Nederland, RVO.

⁶ De Bol vormt een beslissings-, sturings- en communicatiemiddel voor de interne organisatie, als ook voor externe partijen en gebruikers van de buitenruimte. Hierin wordt duidelijk gesteld wat men kan en mag verwachten van de gemeente en wordt een strategie uiteengezet om tot het wensbeeld voor de openbare ruimte te komen in de gemeente Lisse.

⁷ Het volledige zwerfafvalbeleidsplan is in het bezit van de gemeente.

⁸ Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek. CROW is een onafhankelijke kennisorganisatie op het gebied van infrastructuur, openbare ruimte en verkeer en vervoer.

Inrichting en voorzieningen:

De gemeente moet voor wat betreft de inrichting van de openbare ruimte voorkomen dat er te veel moeilijk te reinigen locaties in de openbare ruimte zijn. Door in de ontwerpfase al overleg te plegen met de betrokken partijen van ontwerp en inrichting en het beheer en onderhoud, worden moeilijk te reinigen locaties voorkomen.

Neem het opgestelde afvalbakkenprotocol door adviesbureau Oranjewoud ter harte en neem deze ook mee bij nieuwe ontwikkeling van de openbare ruimte.

Reiniging:

- Betrek de directe uitvoerders van de reiniging bij overleggen die betrekking hebben op de verbetering van de leefkwaliteit en de inrichting. Zij hebben een goed beeld van de praktijksituatie.
- Houd bijvoorbeeld een paar keer per jaar een zichtbaardere reinigungsactie door niet met een veegmachine door het centrum te gaan, maar afval handmatig op te ruimen. Doe dit ook op drukker tijdstippen. Inwoners 'zien' dat er iets wordt gedaan aan zwerfafval en zijn minder snel geneigd iets op straat te gooien. Maatschappelijke stages kunnen ook een bijdrage leveren aan reiniging. Meer daarover onder participatie.
- Er dient politiek bewustzijn te zijn. Kwaliteit heeft een prijs en het implementeren van resultaatgericht reinigen heeft consequenties voor de organisatie en kost tijd. De reinigungsorganisatie dient rekening te houden met de politieke agenda en de realiteit.

Monitoring:

Voor het schouwen en reinigen op dagelijks niveau kan worden gedacht aan het volgende:

- GPS/GPRS in veegwagens en PDA⁹ (track and trace): vegers geven bij meetpunten een beoordeling van de schoonheidsgraad van een omgeving en welke acties ze hebben uitgevoerd op deze plek. Dat geeft inzicht in route, vervuilingsgraad en arbeidsproductiviteit. Eventueel kunnen foto's van de vervuiling (of juist de netheid) als extra onderbouwing worden gemaakt.
- Als vervolg op voorgaande punt is de opzichter te motiveren zelf actief met de metingen aan de slag te gaan door meetgegevens te analyseren en te experimenteren met nieuwe routes en aanpakken.

De gemeente is verantwoordelijk voor het eindresultaat en wil de controle beter in de hand hebben. Aangeraden wordt de aannemer niet zelf de controle uit te laten voeren, maar dat de gemeente hier periodiek een onafhankelijke derde voor inhuurt of de controle zelf uitvoert.

Participatie:

Het is aan te bevelen dat acties ter preventie van zwerfafval op structurele basis terugkomen zodat inwoners de acties gaan herkennen, zoals de Lentefrisdag in maart (de landelijke opschoondag zwerfafval). Om de participatie te vergroten kunnen meer participatieacties en bijbehorende communicatieacties worden georganiseerd (in het zwerfafvalbeleidsplan worden voorbeelden genoemd).

Aandachtspunt is dat niet teveel grootschalige participatietrajecten tegelijk worden opgezet. Beter is klein te beginnen en een project goed te laten wortelen en verder uit te bouwen, voor

⁹ *Personal Digital Assistant; een combinatie van zakcomputer en mobiele telefoon.*

aan het volgend traject wordt begonnen. Als een project goed is geworteld (zoals Lentefrisdag), dan gaan inwoners het herkennen en zijn ze sneller geneigd mee te werken.

Communicatie:

Communicatie alleen is geen oplossing voor een zwerfafvalprobleem, het is wèl een essentieel onderdeel van een integraal beleid. Met als uiteindelijke doel een gedragsverandering in de aanpak van zwerfafval.

Verbetervoorstellen voor een actievere en structurelere communicatie zijn:

- een vertegenwoordiger van de afdeling communicatie te betrekken bij de projectgroep Zwerfafval.
- regelmatig intern te communiceren over zwerfafval naar de wethouder en de raad over de uitkomsten van een vergadering van de projectgroep Zwerfafval.
- gebruik te gaan maken van een interne jaarplanner voor zwerfafval, waarop de taken voor de communicatieafdeling ook worden vermeld.
- bezoekers van locaties (denk aan de ingang van parken of wijken) te informeren via een helder en eenvoudig bordje over de geldende zwerfafvalregels.
- Op de website van de gemeente een link voor zwerfafval te plaatsen (en niet alleen over zwerfafval te spreken onder de nieuwssite). Achter deze link vertelt de gemeente over de probleemgebieden, de doelstellingen, beeldgericht reinigen en acties (en hoe mensen daarin kunnen participeren).
- Achter elk participatietraject schuilt een communicatietraject.

Handhaving:

Handhaving en zwerfafval zijn lastig met elkaar te combineren, omdat de kans klein is dat een handhaver op heterdaad iemand betrapt die afval op straat gooit. Daardoor is het effect van handhaving gering. We stellen voor om hierop niet te handhaven.

3 De huidige situatie

Het beschrijven van de huidige situatie met betrekking tot de afvalinzameling van huishoudelijk afval is voor het opstellen van het afvalstoffenbeleidsplan om verschillende redenen van belang:

- het legt vast wat het huidige beleid is;
- het vormt de basis voor de evaluatie van de huidige inzamelmethode en de huidige inzamelresultaten;
- het maakt inzichtelijk waar mogelijkheden liggen om afvalbeleid op te stellen en de afvalinzameling te optimaliseren.

Dit hoofdstuk geeft een beknopt overzicht van de huidige situatie met betrekking tot de inzamelstructuur, de milieustraat, de ingezamelde hoeveelheden en de scheidingspercentages, de contracten, kosten, afvalstoffenheffing en de huidige wijze van handhaving en communicatie.

3.1 Inzamelstructuur

In gemeente Lisse wonen 22.335 inwoners verdeeld over 9.775 huishoudens. Meerlanden Afval en Reiniging te Rijsenhout voert de inzameling van alle soorten huishoudelijk afval uit binnen gemeente Lisse voor 9.500 aansluitingen. Dat houdt in dat onder andere de huis-aan-huis inzameling van het gft- en restafval en kunststoffen door Meerlanden wordt gedaan, de verzamelcontainers door dit bedrijf worden geleegd en de milieustraat door dit bedrijf wordt beheerd en geëxploiteerd. In onderstaande tabel wordt de huidige inzamelstructuur bondig weergegeven.

Tabel 3.1 De huidige inzamelstructuur

Fracties	Halen	Brengen
Restafval	Laagbouw: eens per twee weken ingezameld in groene minicontainers van 140 lt. en 240 lt.	Hoogbouw: ondergrondse verzamelcontainers (37 stuks van 5000 lt.) met toegangscontrole en bovengrondse verzamelcontainers (30 stuks van 1100 lt.) zonder toegangscontrole. Op een aantal plaatsen minicontainers in beugel (ca 300 stuks)
Gft-afval	Laagbouw: eens per twee weken ingezameld in bruine minicontainers van 140 lt.	Hoogbouw: gft-cocons (59 minicontainers van 240 lt.).
Oud papier en karton		Brengen naar één van de 32 locaties met 48 ondergrondse verzamelcontainers (inhoud 4000 lt.).
Glas		Brengen naar één van de 16 locaties met 40 ondergrondse verzamelcontainers (inhoud 4000 lt.) Deze glascontainers verschillen onderling, niet overal kunnen alle kleuren worden gebracht.
Kunststof verpakkingsafval	Tweewekelijks aan huis d.m.v. (gratis te verkrijgen) Plastic Hero-zakken.	
Textiel	Door charitatieve instellingen een aantal keer per jaar, na aanvraag en goedkeuring van de gemeente	Brengen naar één van de 12 locaties met 13 ondergrondse verzamelcontainers (inhoud 4000 lt.).
Klein chemisch afval (KCA)		Brengen naar de milieustraat. Op 11 plaatsen staat een batterijcontainer bij een milieuparkje.
Afgedankte elektrische en elektronische apparaten (AEEA)		Brengen naar de milieustraat of naar een verkooppunt van AEEA.
Grof huishoudelijk afval	Op afroep wordt grofvuil aan huis opgehaald door Meerlanden. De kosten zijn €15,63 per m ³ . Het gehaalde afval gaat naar de milieustraat voor nascheiding.	Brengen naar milieustraat: metaal, hout, asbest, dierlijk afval, grof tuinafval, vlakglas, kca, wit- en bruingoed, kunststoffen, gips, dakleer, autobanden en grof restafval.

Gemeente Lisse heeft haar huidige minicontainers voor rest- en gft-afval gestickerd, maar een sluitend containermanagementsysteem op basis van chips ontbreekt. De minicontainers zijn eigendom van de gemeente en financieel afgeschreven. Inwoners kunnen tegen betaling een extra minicontainer voor restafval of gft-afval aanvragen.

De ondergrondse verzamelcontainers voor restafval zijn voorzien van een toegangscontrolesysteem, de bovengrondse verzamelcontainers zijn niet voorzien van toegangscontrole. Alle verzamelcontainers voor restafval worden wekelijks geleegd. De gft-cocons worden ook wekelijks geleegd.

Inwoners kunnen hun papier, glas en textiel brengen naar openbare brengvoorzieningen. De verzamelcontainers zijn eigendom van de gemeente. Een aantal van de ondergrondse containers is afgeschreven en functioneert niet naar behoren. Het gaat om 27 ondergrondse verzamelcontainers (13 glas, 10 papier en 4 textiel) die vervangen moeten worden.

Het grof huishoudelijk afval kan op afroep aan huis tegen kosten worden opgehaald. De kosten bedragen € 15,63 per kubieke meter afval. Eén keer per jaar haalt Meerlanden gratis takken- en snoeiafval op aan huis. In de gemeente worden in het najaar bladkorven geplaatst voor bladafval. In de praktijk komt het vaak voor dat hier takken en snoeiafval worden ingelegd.

3.1.1 De milieustraat

Gemeente Lisse heeft één milieustraat die wordt beheerd door Meerlanden. De milieustraat is gevestigd aan de Vennestraat 3 te Lisse. De milieustraat is formeel alleen toegankelijk voor inwoners van Lisse en hun huishoudelijke afvalstoffen. Bedrijfsafval mag hier niet worden afgegeven.¹⁰ De gemeente maakt geen gebruik van toegangspassen. Het tonen van geldige legitimatie op verzoek van de beheerder is verplicht. Op zaterdagen wordt door de beheerder gecontroleerd. De milieustraat is maandag tot en met zaterdag van 8.00 tot 12.00 geopend. Alle stromen zijn gratis.

Piepschuim en matrassen worden nu nog nagescheiden uit het restafval. Voor piepschuim zou eventueel een aparte rolcontainer kunnen worden geplaatst, dit neemt minimale ruimte in. De stromen puin en sloopafval, zand en grond worden op de milieustraat niet aangenomen. Deze stromen moet inwoners naar een particulier bedrijf brengen.¹¹

Het perceel van de milieustraat is maximaal in gebruik. De openingsuren kunnen zo nodig worden herverdeeld.

3.1.2 Kringloopgoederen

Inwoners kunnen herbruikbare goederen naar een kringloopwinkel brengen. De gemeente heeft toestemming verleend aan Kringloopwinkel De Driesprong te Lisse om herbruikbare goederen in te nemen.

De gemeente heeft ook te maken met particulieren bij wie inwoners gebruikte goederen kunnen brengen, maar die geen vergunning van de gemeente hebben. Volgens de Afvalstoffenverordening mogen bedrijven zonder vergunning geen huishoudelijke afvalstromen inzamelen. De gemeente kan in dit geval de Afvalstoffenverordening handhaven en strenge controles uitvoeren.¹²

¹⁰ Resten van kerkenveilingen e.d. worden als bedrijfsafval beschouwd en kunnen dus niet naar de milieustraat worden gebracht.

¹¹ Er wordt toch veel puin en sloopafval ingezameld, terwijl dit formeel niet wordt ingenomen. Een gemeente is ook niet verplicht puin en sloopafval in te zamelen. Dat geeft twee mogelijkheden; helemaal geen puin en sloopafval meer toestaan op de milieustraat, de container voor puin kan dan bijvoorbeeld plaatsmaken voor een container geschikt voor matrassen, of puin wel toestaan maar de gebrachte hoeveelheid per keer limiteren en hier op handhaven.

¹² Dit geldt natuurlijk ook voor andere illegale inzamelpraktijken van huishoudelijke afvalstromen in de gemeente.

3.2 Contractsituatie

De gemeente heeft voor de inzameling en verwerking van de afvalstoffen contracten afgesloten met verschillende partijen. Zie onderstaande tabel.

Tabel 3.2 De contracten

	Door	Contract tot
Totale inzameling	Meerlanden Afval en Reiniging te Rijsenhout. Via haar lopen ook contracten voor verwerking van afvalstromen.	30 juni 2019
Verwerking restafval	Attero via Vuilafvoerbedrijf (VAB)	30 juni 2016. Vanaf 1 juli 2016 wordt Sita ReEnergy Roosendaal B.V. de nieuwe verwerker.
Verwerking gft-afval	Meerlanden Afval en Reiniging te Rijsenhout via VAB.	Tot 1 juli 2016

3.3 Kosten

3.3.1 Afvalbeheerkosten 2014

De afvalbeheerkosten worden door middel van de afvalstoffenheffing doorbelast aan de inwoners. De afvalstoffenheffing ligt in de regel hoger dan de totale afvalbeheerkosten omdat hier de BTW, kwijtschelding, veegkosten en zwerfafvalkosten in verdisconteerd zitten. In gemeente Lisse bedragen deze extra kosten in totaal circa € 566.000 oftewel € 60,- per huishouden.

In Tabel 3.3 wordt dit samengevat weergegeven.

Tabel 3.3 Afvalbeheerkosten 2014¹³

	Totale kosten	Per huishouden
Directe kosten (kosten voor inzamelen en verwerken van afval)	€ 1.678.000	€ 177
Indirecte kosten (o.a. gemeentelijke kosten voor beleid-, communicatie-, perceptie-, juridische kosten)	€ 492.000	€ 52
Totaal afvalbeheerkosten	€ 2.170.000	€ 228
Extra kosten	€ 566.000	€ 60
Afvalstoffenheffing	€ 2.736.000	€ 288

3.3.2 Afvalstoffenheffing 2014

De gemeente is wettelijk verplicht huishoudelijk afval in te zamelen. Elk huishouden betaalt via de afvalstoffenheffing voor de kosten voor de inzameling en de verwerking van het afval (afvalbeheerkosten). In de tabel staan de standaardtarieven voor de afvalstoffenheffing in 2014 en 2015. Huishoudens die een extra container hebben voor restafval of gft, betalen daar extra voor, namelijk € 163,44 per jaar voor een 240 liter restafvalcontainer en € 110,16 per jaar voor een 140 liter gft-container. De afvalstoffenheffing van gemeente Lisse is niet 100 procent kostendekkend.

Tabel 3.4 Tarieven 2014 en 2015

		2015
1-persoons	€ 212,40	€ 219,72
meerpersoons	€ 287,52 ¹⁴	€ 294,36
Gemiddelde afvalstoffenheffing	€ 263,-	€ 270,-

¹³ Bron: Meerjarenbegroting van gemeente Lisse, zie ook Bijlage 2.

¹⁴ Per abuis is in werkelijkheid voor meerpersoonshuishoudens een tarief van € 257,52 gehanteerd in 2014

Wettelijk gezien:

De begrote opbrengsten mogen de begrote kosten niet overschrijden. Onder te verhalen kosten behoren onder meer de verwerkingskosten, de inzameling- en transportkosten en kosten van beleidsmaatregelen om de hoeveelheid afval te verminderen. Ook de kosten van heffing en invordering (waaronder kwijtscheldingskosten) zijn verhaalbaar. Een deel van de totale kosten van straatreiniging en handhaving mag worden toegerekend aan de afvalstoffenheffing. De kosten van algemeen zwerfafval mogen niet worden toegerekend aan de afvalstoffenheffing, omdat deze volgens de Hoge Raad geen verband houden met de inzameling van vuil waarop de heffing betrekking heeft.

3.4 Handhaving en communicatie

In november 2012 vastgestelde Integraal Veiligheids- en handhavingsbeleid benoemt niet het handhaven op afvalbeleid. Elk jaar vindt prioritering plaats van de inzet van handhaving. Op de website van de gemeente kunnen inwoners informatie vinden over hoe zij hun afval kunnen aanbieden. De afvalkalender is daar ook te raadplegen en te downloaden. Deze wordt ook gepubliceerd op de gemeentelijke pagina in een lokaal blad. De gemeente communiceert huis-aan-huis wanneer er veranderingen plaatsvinden in de inzamelstructuur.

4 Evaluatie van de huidige situatie

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het afvalbeheer van de gemeente Lisse vergeleken met vergelijkbare gemeenten. Onder vergelijkbare gemeenten worden gemeenten verstaan die matig stedelijk, stedelijkheidsklasse 3, zijn en geen vorm van diftar hebben ingevoerd.

4.1 Evaluatie van het milieurendement

4.1.1 De inzamelresultaten

In Tabel 4.1 worden de ingezamelde afvalhoeveelheden weergegeven die in 2014 in gemeente Lisse zijn ingezameld. Deze worden vergeleken met de gemiddelde afvalhoeveelheden die in vergelijkbare gemeenten werden ingezameld.¹⁵ In grote lijnen zijn de afvalcijfers van gemeente Lisse vergelijkbaar met die van de gemiddelde vergelijkbare gemeente. Er wordt wat minder restafval ingezameld. Daar staat tegenover dat de hoeveelheid grof restafval weer wat hoger ligt. Het scheidingspercentage is gelijk aan het gemiddelde. De landelijke doelstelling van 60 procent in 2015 en 75 procent in 2020 wordt nog niet gehaald.

Tabel 4.1 Ingezamelde hoeveelheden huishoudelijke afval 2014(kg/inw)

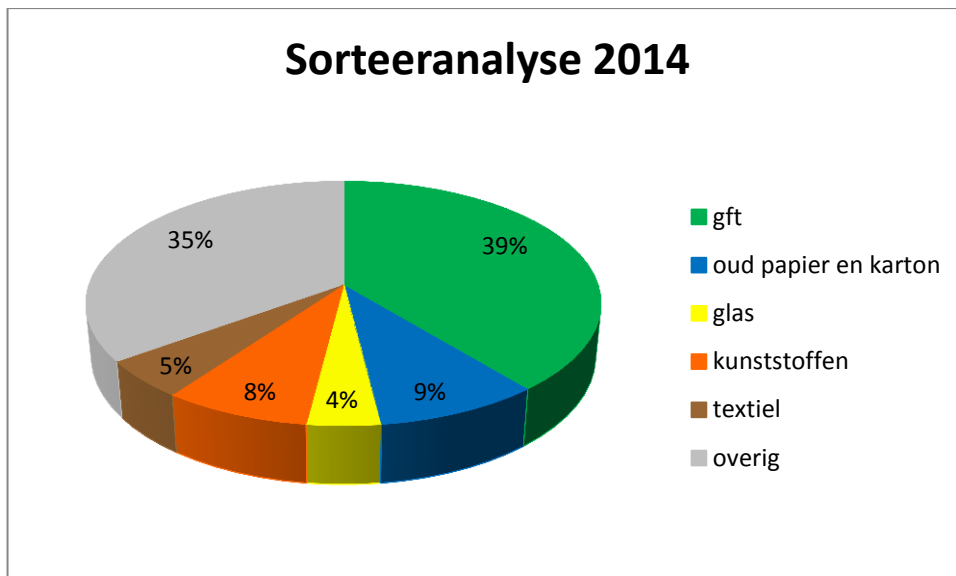
Afvalsoort	Lisse 2014	Vergelijkbare gemeenten
Restafval	189	208
Gft	83	95
Oud papier en karton	60	59
Glas	26	22
Textiel	4	4
Plastic verpakkingsmateriaal	8	7
Metalen verpakkingen (blik)	0	1
Drankenkartons	0	0
Klein chemisch afval (KCA)	2	1
Overig gescheiden afval	0	5
Grof huishoudelijk afval	147	145
<i>waarvan grof restafval</i>	<i>38</i>	<i>32</i>
<i>waarvan gescheiden grof huishoudelijk</i>	<i>109</i>	<i>112</i>
Totaal	520	547
Scheidingspercentage	56%	56%

4.1.2 Sorteeraanalyse huishoudelijk restafval

Ieder jaar houdt de gemeente Lisse een sorteeraanalyse van restafval. In 2014 is deze sorteeraanalyse uitgevoerd door Bureau Milieu en Werk in opdracht van Meerlanden. In de rapportage wordt met name ingegaan op de eenvoudig te scheiden huishoudelijk afvalstromen, zie ook Figuur 4.1.

¹⁵ Bron: CBS cijfers 2013. Er is voor gekozen CBS-gegevens te gebruiken omdat deze de afvalcijfers van alle vergelijkbare gemeenten laat zien.

Figuur 4.1 Uitkomst van de sorteeraanlyse 2014, Lisse (gewichtpercentages)

Van al het afval dat als restafval wordt ingezameld en verbrand kunnen, op de categorie 'overig' na, alle overige categorieën die in het restafval voorkomen door huishoudens eenvoudig gescheiden aangeboden worden. Het gaat om gft-afval, alle oud papier en karton, glas, kunststoffen en textiel. Voor al deze stromen bestaat een inzamelstructuur in gemeente Lisse. Concreet betekent dit dat van de 189 kilogram restafval die nu per inwoner wordt ingezameld, er 123 kilogram niet als restafval wordt aangemerkt en dus gescheiden ingezameld zou kunnen worden.

4.2 Evaluatie van de kosten

4.2.1 Huidige afvalstoffenheffing ten opzichte van het gemiddelde

De gemiddelde afvalstoffenheffing in gemeente Lisse bedroeg in 2014 263 euro. De gemiddelde afvalstoffenheffing in vergelijkbare gemeenten bedroeg in 2014 circa 236 euro. De afvalstoffenheffing in gemeente Lisse ligt daarmee boven het gemiddelde (zie Tabel 3.4).

4.3 Evaluatie van het serviceniveau

4.3.1 Haalvoorzieningen

In gemeente Lisse worden, zoals in de meeste gemeenten in haar stedelijkheidsklasse, bij laagbouw restafval en gft alternerend ingezameld. Kunststof verpakkingsmateriaal wordt iedere twee weken huis-aan-huis ingezameld, waarmee een hoog serviceniveau wordt geboden.

4.3.2 Brengvoorzieningen

In de Tabel 4.3 wordt beknopt het serviceniveau dat gemeente Lisse haar inwoners biedt weergegeven voor wat betreft de openbare brengvoorzieningen. Uit de tabel blijkt dat de gemeente Lisse een bovengemiddeld serviceniveau hanteert.

Tabel 4.3 Serviceniveau openbare brengvoorziening (aantal inwoners per container)

Fractie	Lisse	Norm ¹	Serviceniveau Lisse t.o.v. landelijke norm
Oud papier en karton	1:456	1:650 ²	Bovengemiddeld
Glas	1:573	1:650	Bovengemiddeld
Textiel	1:1718	1:4500 ³	Bovengemiddeld
Kunststoffen	-	- ⁴	Gemiddeld

¹ Gebaseerd op het Afwegingskader oud papier, glas en textiel.

² Als meest geëigende methode wordt huis-aan-huisinzameling genoemd met eventueel aanvulling met verzamelcontainers. Omdat in gemeente Lisse alleen een brengsysteem wordt gehanteerd, is uitgegaan van dezelfde norm als voor glasbakken wordt gehanteerd.

³ In het afwegingskader wordt uitgegaan van vier maal huis-aan-huisinzamelen, aangevuld met verzamelcontainers in een dichtheid van 1:4500.

⁴ Advies van Nedvang op basis van uitgevoerde proeven is 1:1000 bij een brengsysteem. Bij een haalsysteem, zijn brenglocaties een extra service. Het aantal containers kan dan lager zijn, bijvoorbeeld een dichtheid die vergelijkbaar is met textiel (1:4500).

4.3.3 Conclusie serviceniveau

Geconcludeerd wordt dat gemeente Lisse haar inwoners een hoog serviceniveau biedt.

4.4 Communicatie

In gemeente Lisse wordt niet heel actief gecommuniceerd over nut en noodzaak van afvalscheiding en preventie. Op de website van de gemeente is wel informatie aanwezig over de afvalinzameling, in de vorm van een afvalkalender en korte algemene informatie over bijvoorbeeld inzameling van grondstoffen als glas en oud papier. Een doorverwijzing naar de website van Meerlanden, die een speciale pagina heeft voor gemeente Lisse, is moeilijk te vinden.

Communicatie over afval vindt niet alleen plaats via kranten of websites, ook gemeentelijke werknemers, zoals de buurtregisseur, toezichthouders en handhavers (BOA's) spelen hierbij een rol.

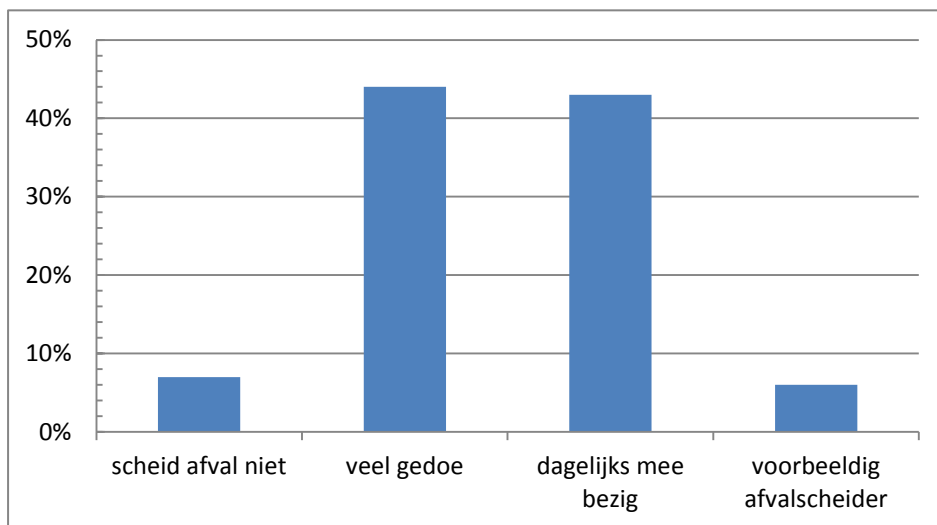
4.5 Handhaving

BOA's hebben op de eerste plaats een informerende rol en op de tweede plaats een handhavende rol. Om de veranderingen op het gebied van afvalinzameling goed te kunnen doorvoeren, is handhaving belangrijk. Op dit moment zien de BOA's toe op afval dat in de wijk ligt tijdens het zogenaamde wijktoezicht. Ook reageren zij op klachten die worden ontvangen. Het opstellen van het nieuwe afvalbeleidsplan is een goed moment om aandacht te besteden aan het beschikbare aantal uren voor handhaving. Daarom is in dit plan 0,2 fte opgenomen voor extra handhaving van de Afvalstoffenverordening.

4.6 Wat vindt de burger ervan

Begin 2015 is in gemeente Lisse een bewonersonderzoek gehouden naar de huidige afvalinzameling. Naast een draagvlakmeting voor verschillende manieren van toekomstig afvalbeheer, is ook gevraagd naar het huidige afvalgedrag van mensen. Van de 550 respondenten die deze vraag hebben beantwoord, geeft de helft aan actief tot zeer actief bezig te zijn met afvalscheiding, de andere helft geeft aan daar minder tot niet actief mee bezig te zijn, zie ook de figuur op de volgende pagina.

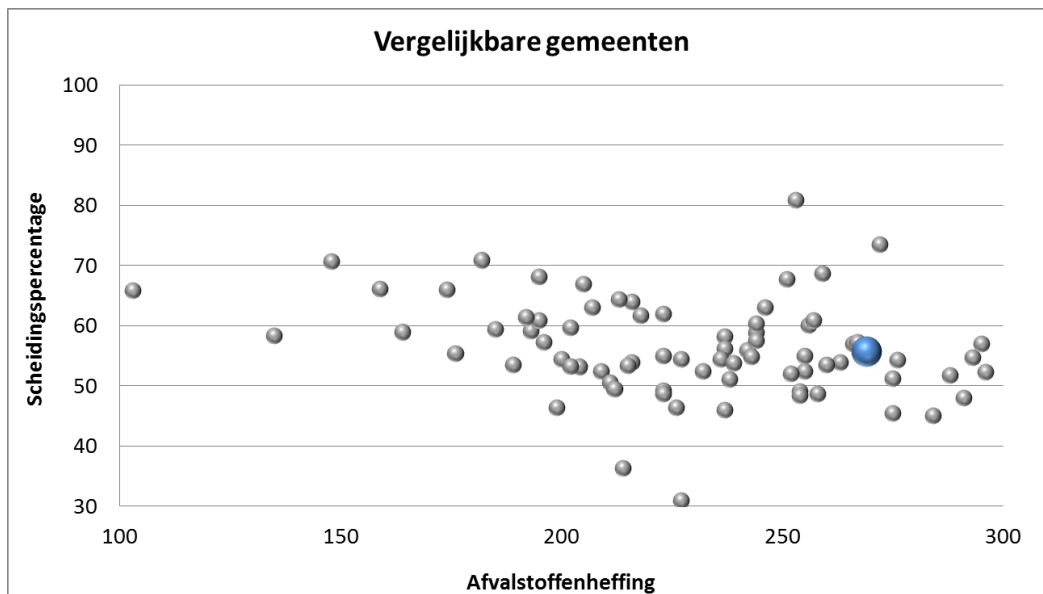
Wanneer vervolgens gevraagd wordt of afval al dan niet beter gescheiden moet worden, geeft 71 procent aan dat dit inderdaad zou moeten.

4.7 Conclusie en aandachtspunten

4.7.1 Conclusie

Samengevat kan worden gesteld dat gemeente Lisse gemiddeld scoort op milieu, ondergemiddeld op kosten en bovengemiddeld op serviceniveau, zie ook onderstaande figuur. Ook communicatie heeft de nodige aandacht. Dat wordt zeker van belang wanneer er veranderingen doorgevoerd gaan worden in de afvalinzameling.

4.7.2 Aandachtspunten voor toekomstig afvalbeleid

- Het bronscheidingspercentage van de gemeente Lisse van circa 55% ligt nog ver onder de landelijke doelstelling van minstens 60% bronscheiding vanaf 2015 en 75% in 2020.
- Het restafval bestaat voor circa 75% uit relatief eenvoudig te scheiden stromen (gft-afval, herbruikbaar oud papier en karton, verpakkingsglas, kunststof verpakkingen en textiel (incl. schoeisel), metalen, hout etc.).
- De afvalstoffenheffing is in gemeente Lisse hoger dan gemiddeld.
- De gemeente Lisse biedt haar inwoners een hoger dan gemiddeld serviceniveau.
- Er wordt niet actief gecommuniceerd over afval.
- De verschillen in rolverdeling en taken tussen toezichthouders en BOA's is onvoldoende duidelijk.
- Over het bepalen van de inzet van BOA's op het gebied van afval moeten nog nadere afspraken worden gemaakt. In het plan is hiervoor 0,2 fte gereserveerd.
- 50% van de inwoners van gemeente Lisse is minder tot niet actief bezig met afvalscheiding.
- 71% van de inwoners van gemeente Lisse vindt dat afval wel beter gescheiden zou moeten worden.

5 Procesbeschrijving en scenariokeuze afvalbeleidsplan

5.1 Het doorlopen van procesfase 1

In aanloop naar het opstellen van dit afvalbeleidsplan zijn in eerste instantie een drietal scenario's doorgelicht op milieu-, het service- en kostenniveau. Het betrof de volgende scenario's:

Scenario 1: basismaatregelen (onvermijdelijk);

Scenario 2: optimaliseren (gericht op kunststofinzameling, gft-afval (keukenafval), toegangspassen milieustraat en communicatie en handhaving);

Scenario 3: omgekeerd inzamelen.

Op aangeven van het college zou hier nog een vierde scenario aan worden toegevoegd:

Scenario 4: omgekeerd inzamelen in combinatie met diftar.

Op het moment dat deze scenario's aan het college zijn voorgelegd, is besloten om het proces anders in te richten in het kader van de bestuursovereenkomst "Samen voor Lisse" en het speerpunt van het college om de inwoners van Lisse actief te betrekken bij planvorming en uitvoering. Het proces is weergegeven in de volgende paragraaf.

5.2 Het doorlopen van procesfase 2

Conform het document "Procesaanpak duurzame afvalinzameling" zijn in deze fase de volgende stappen doorlopen:

- 1) Startnotitie opstellen;
- 2) Startbijeenkomst met inwoners van Lisse;
- 3) Bewonersonderzoek (extra t.o.v. procesaanpak);
- 4) Evaluatie en vaststellen door te rekenen scenario.
- 5) Besluitvorming door de raad

Uit het bewonersonderzoek bleek dat 71% voor betere scheiding van het afval is. Op de vraag of inwoners die beter scheiden minder zouden moeten betalen (diftar), antwoordde iets meer dan de helft positief. Op de vraag of een extra rolcontainer voor kunststofverpakkingsmateriaal beschikbaar gesteld zou moeten worden, antwoordde 57% dat dit een goed idee zou zijn.

Op basis van de resultaten van de drie stappen van fase 2, is als stap 4 geconcludeerd dat het toekomstig afvalbeleid invoering van diftar zou inhouden, waarbij voor laagbouw een gedifferentieerd tarief voor het aanbieden van de minicontainer ingevoerd zou worden en voor hoogbouw een tarief per inworp in een ondergrondse container.

Daarnaast geldt dat de gemeente meer gaat inzetten op communicatie naar al haar inwoners om afvalscheiding te bevorderen en meer uren beschikbaar wil maken voor handhaving op het aanbieden van afval en afvalscheiding.

5.3 Het doorlopen van de besluitvormingsfase

Op het afvalbeleidsplan is een amendement ingediend dat voorstelde naast diftar ook omgekeerd inzamelen in te voeren. Het afvalbeleidsplan is op 29 oktober 2016 geamendeerd vastgesteld. In het amendement is besloten dat omgekeerd inzamelen in combinatie met diftar zal worden ingevoerd. De nieuwe inzamelstructuur is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 5.1 Het toekomstige afvalbeleid voor laag- en hoogbouw

Laagbouw	Hoogbouw
<p>Restafval: er wordt een gedifferentieerd tarief ingevoerd voor restafval op basis van frequentie. Een huishouden betaalt iedere zak restafval die hij de verzamelcontainer aanbiedt. Dit komt tegemoet aan de wens van inwoners dat zij die goed scheiden minder hoeven te betalen. Zie het tekstvak met meer uitleg over een gedifferentieerd tarief. Huishoudens die in het buitengebied wonen, waarvoor geen ondergrondse container voor restafval te realiseren is, krijgen de beschikking over een minicontainer voor restafval.</p>	<p>Restafval: er wordt een gedifferentieerd tarief ingevoerd voor restafval op basis van frequentie. Een huishouden betaalt iedere zak restafval die hij de verzamelcontainer aanbiedt. Dit komt tegemoet aan de wens van inwoners dat zij die goed scheiden minder hoeven te betalen. Zie het tekstvak met meer uitleg over een gedifferentieerd tarief.</p>
<p>Kunststof/drankenkartons: Inwoners krijgen een derde minicontainer ter beschikking voor de inzameling van kunststofverpakkingsmateriaal en drankenkartons. Dit komt tegemoet aan de klachten over verwaaien van het afval.</p>	<p>Kunststof/drankenkartons: Er worden meer verzamelvoorzieningen bij milieuparken gerealiseerd. Dit komt tegemoet aan de klachten over verwaaien van het afval.</p>
<p>Minicontainers: De afgeschreven minicontainers voor restafval en gft-afval worden vervangen (onvermijdbare maatregel). Dit biedt gelijk de mogelijkheid de grootte van de containers te heroverwegen. Uitgegaan wordt van een standaardset van 3x180 liter voor gft oud papier en kunststoffen/drankenkartons. De kleur van de romp van de minicontainer is voor alle drie de stromen gelijk, de kleur van het deksel zal verschillen.</p>	<p>N.v.t.</p>
<p>N.v.t.</p>	<p>Keukenafval (gf-afval): Er wordt een proef gestart om het scheiden van keukenafval bij hoogbouw meer te stimuleren. Deze inwoners kunnen gebruik gaan maken van een keukenemmer met een bio-afbreekbarezak om het gescheiden inzamelen van keukenafval in de keuken te vergemakkelijken.</p>
<p>Milieustraat: Inwoners krijgen een toegangspas en de milieustraat wordt voorzien van een slagboom. D.m.v. deze toegangspas worden afvaltoerisme en bedrijfsafval voor een groot deel voorkomen.</p>	<p>Milieustraat: Inwoners krijgen een toegangspas en de milieustraat wordt voorzien van een slagboom. D.m.v. deze toegangspas worden afvaltoerisme en bedrijfsafval voor een groot deel voorkomen.</p>
<p>Inzamelfrequentie: PMD en gft afval worden alternerend 1 x per 2 weken ingezameld. Papier wordt eenmaal per 4 weken opgehaald.</p>	<p>N.v.t.</p>
<p>Ondergrondse verzamelcontainers voor gescheiden stromen: een aantal ondergrondse containers zal worden vervangen (noodzakelijke maatregel). Daarnaast wordt een aantal papiercontainers omgebouwd naar containers voor restafval.</p>	<p>Ondergrondse verzamelcontainers voor gescheiden stromen: een aantal ondergrondse containers zal worden vervangen (noodzakelijke maatregel). Daarnaast wordt een aantal papiercontainers omgebouwd naar containers voor restafval.</p>

In de volgende hoofdstukken worden alle maatregelen, inclusief de in het amendement voorgestelde maatregel uitgewerkt en wordt aansluitend geanalyseerd wat het effect is op de kosten en het milieurendement.

Een gedifferentieerd tarief (diftar) voor restafval op basis van frequentie

Bij diftar op basis van frequentie in combinatie met omgekeerd inzamelen gaat een huishouden betalen voor elke keer dat een afvalzak in de ondergrondse container wordt gedeponeerd. Door een tarief per inworp in te stellen zal een huishouden zijn afval beter gaan scheiden zodat de hoeveelheid restafval, en daardoor ook de aanbiedfrequentie, zo laag mogelijk wordt gehouden. Zo heeft een huishouden invloed op zijn eigen afvalstoffenheffing en worden afvalscheiding en -preventie gestimuleerd. Tegelijkertijd zorgt een vermindering van de hoeveelheid restafval voor lagere inzamelkosten voor restafval en wordt ook een meer rechtvaardige kostenverdeling bereikt.

Wanneer diftar op restafval wordt ingevoerd, verandert de opbouw van de afvalstoffenheffing in een vast deel en een variabel deel. Het ligt voor de hand dat de vaste lasten (kosten voor inzameling en verwerking gft, glas, textiel, afvalbrengstation, personeelskosten, perceptiekosten etc.) worden gedekt door het vaste tarief. Het variabele tarief moet dan de kosten voor inzameling en verwerking van restafval dekken. Echter, een gemeente kan er ook voor kiezen een deel van de vaste kosten onder te brengen in het variabele tarief. Het vaste deel van de afvalstoffenheffing zal omlaag gaan, en het variabele tarief omhoog: een hogere prikkel voor de burger wordt daarmee bereikt. Er is een gevaar, dat bekend staat als de paradox van diftar: als de burger extreem goed scheidt (beter dan verwacht) of ontwijkgedrag vertoont, heeft de gemeente lagere inkomsten uit het variabele deel van de afvalstoffenheffing en ontstaat een begrotingstekort. Daardoor zullen in het volgend jaar de diftartarieven stijgen. Op deze manier worden inwoners niet beloond, maar eerder gestraft voor hun goede scheidingsgedrag. Een zeer zorgvuldige inschatting van het afvalaanbod en het aantal inworpen in de ondergrondse container na invoering van diftar is dus noodzakelijk.

6 Benodigde aanpassingen in de inzamelstructuur en in de organisatie

Er wordt een tarief voor restafval ingevoerd. Met de invoering van de maatregelen die horen bij dit scenario is een aantal aanpassingen in de inzamelstructuur noodzakelijk of gewenst. In onderstaande paragrafen worden de belangrijkste issues toegelicht.

6.1 Noodzakelijke aanpassingen voor minicontainers gft, pmd en papier, onafhankelijk van wel/niet invoeren diftar op restafval

Alle minicontainers zijn aan vervanging toe. In de nieuwe situatie krijgen inwoners van laagbouw een drietal nieuwe minicontainers van 180 liter, te weten voor gft, oud papier en PMD. Daarnaast is een aantal ondergrondse containers in technisch slechte staat en financieel afgeschreven. Het betreft in totaal circa 27 ondergrondse containers voor glas, papier en textiel. Op een viertal locaties in de gemeente staan nog een aantal geclusterde minicontainers voor restafval. Deze zullen worden vervangen voor vijf ondergrondse containers voor restafval met een IRDC-systeem¹⁶. Als laatste maatregel is invoering van een pasjessysteem op de milieustraat een onvermijdbare maatregel. Op dit moment is het niet tot nauwelijks mogelijk bedrijfsafval en afvaltoerisme te weren. Dat zorgt er niet alleen voor dat de kosten hiervoor worden verhaald op de burger via de afvalstoffenheffing, maar ook dat de capaciteit van de milieustraat op sommige momenten nauwelijks toereikend is.

6.2 Aanpassingen ten behoeve van diftar op restafval en containermanagement voor minicontainers gft en pmd

Voorgesteld is een tarief voor restafval in te voeren op basis van het aantal keren dat een huishouden restafval aanbiedt bij de ondergrondse container voor restafval. In de gehele gemeente worden op strategische plaatsen ondergrondse containers voor restafval geplaatst. Op een aantal plaatsen worden papiercontainers omgebouwd naar restafvalcontainers. De containers voor restafval zijn voorzien van een zogenoemde toegangscontrole. Inwoners krijgen een pasje dat toegang geeft tot deze containers. Per keer dat een inwoner de inwerptrommel opent wordt dit geregistreerd, waarna de inwerpen via de belastingaanslag worden doorbelast. Voor een verdere optimalisatie van de inzameling en het creëren van informatie over het aanbiedgedrag van inwoners van Lisse, worden ook de nieuwe minicontainers voor gft-afval, papier en PMD voorzien van een chip.

Om te voorkomen dat door invoering van een tarief op restafval een sluiproute van het restafval naar de milieustraat ontstaat, zal het tarief voor (grof)restafval op de milieustraat moeten worden gekoppeld aan het diftartarief voor restafval. Inwoners moeten ook aan de poort van de milieustraat betalen voor hun restafval. De drempel voor inwoners om (grof)rest naar de milieustraat te brengen of door Meerlanden aan huis te laten ophalen, moet hoog zijn.

6.3 Aanpassingen inzamelen grondstoffen

Wanneer een gemeente haar bewoners wil gaan afrekenen op de hoeveelheid restafval, is het belangrijk dat de gemeente inwoners zo veel mogelijk de kans geeft hun afval gescheiden aan te bieden. De animo onder inwoners om beter te scheiden wordt door een dergelijk systeem sterk verhoogd. Het ligt daarom voor de hand het gescheiden aanbieden van kunststoffen nog beter te faciliteren en inwoners ook de mogelijkheid te geven drankkartons en blik te scheiden. In dit plan wordt ervan uitgegaan dat huishoudens die gebruik maken van

¹⁶ Toegangscontrole- en registratiesysteem.

minicontainers drie minicontainers krijgen, namelijk een voor gft, een voor oud papier en karton en kunststoffen, blik en drankenkartons (PMD).

Op een tweetal plekken wordt een ondergrondse perscontainer voor kunststoffen, drankenkartons en blik neergezet. Daarnaast wordt het moment van vervangen van een aantal ondergrondse containers aangegrepen om van een paar glas- en papiercontainers, die in zeer ruime mate voorhanden zijn, kunststofcontainers te maken. Zo wordt ook voor de hoogbouw voorzien in een betere inzamelstructuur.

De gemeente is inmiddels al begonnen met het gecombineerd inzamelen aan huis van kunststoffen, blik en drankenkartons d.m.v. zakken.

6.4 Keukenafval

Bij hoogbouw wordt een proef gestart met intensieve gf-inzameling, oftewel keukenafval. Deze inwoners krijgen de mogelijkheid een keukenemmer via de gemeente aan te vragen. Deze sluit goed af en door het gebruik van een bio-afbreekbare zak kan het keukenafval eenvoudiger naar een verzamelcontainer voor keukenafval worden gebracht. Het doel is meer gescheiden keukenafval in te zamelen. De proef moet nog verder worden uitgewerkt.

6.5 Meer communicatie

Het invoeren van de diverse maatregelen vraagt om goede communicatie. Het opstellen van een communicatieplan is dan ook een essentieel onderdeel van het traject.

6.6 Meer gerichte handhaving

Goede en gerichte handhaving maakt een belangrijk onderdeel uit van de te komen maatregelen. Het opstellen van een handavingsplan, dan wel het opzetten van gerichte handavingsacties is net als meer communicatie een essentieel onderdeel van het traject. Daarom wordt handhaving op afval opgenomen in een Integraal Veiligheids- en Handavingsbeleidsplan en uitvoeringsprogramma.

6.7 Benodigde aanpassingen gemeentelijke organisatie en Meerlanden

Voorafgaand aan het uitzetten en chippen van de minicontainers moeten alle adresbestanden goed op orde worden gebracht. Vervolgens worden de minicontainers en de toegangspassen gelinkt aan de adressen van de inwoners. Dit vormt de basis van het containermanagementsysteem waarop het opleggen van gedifferentieerde tarieven is gebaseerd. In de beheerfase moeten alle databestanden in het containermanagementsysteem regelmatig worden geactualiseerd. Ook bij de afdeling Belastingen zijn aanpassingen nodig om de juiste aanslag op te kunnen leggen.

De inzamelaar Meerlanden zal haar voertuigen moeten voorzien van registratieapparatuur en ervoor zorgen dat het containerbestand goed up-to-date blijft. Ook zullen nieuwe contractafspraken moeten worden gemaakt.

Tussen alle partijen dienen goede afspraken gemaakt te worden over verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor wat betreft de databestanden en de mutaties hierop.

7 Effect van het beleid op het milieurendement

Als gevolg van invoering van diftar op restafval en omgekeerd inzamelen, zal het afvalgedrag van inwoners veranderen. Zo zullen inwoners hun afval beter gaan scheiden en proberen minder afval te produceren.

Op basis van de huidige afvalcijfers van gemeente Lisse, sorteeranalyses van het restafval van gemeente Lisse, landelijke cijfers van vergelijkbare gemeenten en ervaring van JMA, zijn streefwaarden voor de afvalcijfers bij invoering van tariefdifferentiatie op basis van frequentie opgesteld.

Verwacht wordt dat de hoeveelheid restafval per hoofd van de bevolking zal afnemen van bijna 190 naar maximaal 130 kg. Het scheidingspercentage zal stijgen van 56% naar minimaal 69%. Streefwaarde voor 2020 is totaal 100 kg restafval (fijn en grof restafval samen).

	kg/inwo	gem stkl3 diftar	raming Lisse 2017	streefwaarde Lisse 2020
Fijn huishoudelijk afval		vaak diftar op gft	alleen tarief op rest	alleen tarief op rest
Restafval	189	140,9	130	85
Gft-afval	83	84,9	110	125
Papier	60	64,8	65	70
Glas	26	24,0	26	28
Textiel	4,5	5,1	5	8
Kunststof verpakkingsafval	8,0	14,1	14	18
Drankkartons en metalen verpakkingen	0,0	0,7	3,5	5
Luiers en hygienisch papier		1,9	0	6
KCA	2,1	1,4	1	2
Overig	0,0	0,0	-	
Totaal fijn	373	338	355	347
Grof huishoudelijk afval				
Grof huishoudelijk afval	147	132	145	145
Waarvan grof restafval	38	28	25	15
Waarvan gescheiden	109	104	120	130
Totaal gescheiden	292	301	345	392
Totaal ongescheiden	227	168	155	100
Totaal huishoudelijk afval	520	470	500	492
Bronscheidingspercentage totaal***	56%	64%	69%	80%

De reden dat wordt aangenomen dat de hoeveelheid restafval zal dalen naar waarden onder het gemiddelde is dat de gemeenten in stedelijkheidsklasse 3 die diftar hanteren op basis van een volume-frequentiesysteem, vaak ook een tarief hanteren voor gft-afval. Omdat inwoners in deze gemeenten niet beide containers willen aanbieden, of alleen keukenafval hebben, maken zij vaak de keuze alleen de restafvalcontainer aan te bieden. Het gft dat er dan is, wordt hier bijgedaan. In Lisse zal dit minder het geval zijn, omdat gft-afval als waardevolle grondstof gratis kan worden aangeboden.

8 Effect van het beleid op de kosten

In dit hoofdstuk wordt een kostenraming gemaakt van alle kosten en baten die gepaard gaan met het invoeren van alle eerder genoemde maatregelen. In de kosten zijn ook extra personele kosten voor bijvoorbeeld handhaving, belastingen en containermanagement meegenomen. Er is vanuit gegaan dat met de huidige inzamelaar nieuwe afspraken gemaakt kunnen worden indien nodig.

8.1 Totale kosten

De totale kosten voor het totale pakket aan maatregelen vanaf 2017 komen uit op circa € 20,- per huishouden per jaar, inclusief alle extra kosten voor de organisatie en een post onvoorzien voor zowel investeringen als structurele kosten. Ervan uitgaande dat het scheidingsgedrag van inwoners met de jaren verder zal verbeteren en 100 kg restafval in 2020 wordt gerealiseerd, dalen de kosten naar verwachting naar ruim € 11,- in 2020. Voor 2016 is een raming gemaakt van kosten gedurende de transitieperiode. De onderbouwing van deze kosten is te vinden in de bijlagen.

8.2 Ontwikkeling afvalbeheerkosten

Vanzelfsprekend is het ook belangrijk naar de kostenontwikkeling van de totale afvalbeheerkosten te kijken. Deze zijn immers bepalend voor de hoogte van de afvalstoffenheffing. Belangrijk hierbij is dat de kosten voor de verwerking van restafval vanaf 1 juli 2016 zullen dalen als gevolg van de start van het nieuwe verwerkingscontract. De onderstaande kostenraming is gebaseerd op de meerjarenbegroting, waarbij eerst een correctie is toegepast voor het lagere verwerkingstarief. Vervolgens is berekend wat de totale kosten naar verwachting zullen worden. Vervolgens zijn alle kosten teruggerekend naar huishoudenniveau (gemiddelde kosten per huishouden). Opgemerkt moet worden dat na vijf en tien jaar de kosten naar verwachting verder zullen dalen, als gevolg van aflopende afschrijvingstermijnen.

Totale kosten	2014	2015	2016	2017	2020
Kosten conform meerjarenbegroting (inclusief opbrengsten)	€ 2.822.000	€ 2.837.000	€ 2.857.000	€ 2.879.000	€ 2.892.999
Kostencorrectie lager verwerkingstarief rest per 1/7/2016 (incl. verbrandingstoeslag en transportkosten)	nvt	nvt	-€ 160.088	-€ 320.176	-€ 320.176
Nieuw bedrag meerjarenbegroting	€ 2.822.000	€ 2.837.000	€ 2.696.912	€ 2.558.824	€ 2.572.823
Kosten invoering diftar en oi	nvt	nvt	€ 169.862	€ 191.384	€ 108.722
Saldo	€ 2.822.000	€ 2.837.000	€ 2.866.775	€ 2.750.209	€ 2.681.546

Totale kosten op huishoudelijk niveau (gemiddeld)	2014	2015	2016	2017	2020
Kosten conform meerjarenbegroting	€ 297	€ 299	€ 301	€ 303	€ 305
Kostencorrectie lager verwerkingstarief rest per 1/7/2016 (incl. verbrandingstoeslag)	nvt	nvt	-€ 17	-€ 34	-€ 34
Nieuw bedrag meerjarenbegroting	€ 297	€ 299	€ 284	€ 269	€ 271
Kosten invoering en oi	nvt	nvt	€ 18	€ 20	€ 11
Saldo	€ 297	€ 299	€ 302	€ 289	€ 282

9 Doorkijk afvalstoffenheffing

9.1 Tarieven

Op basis van de begroting wordt de hoogte van de tarieven vastgesteld. Bij tariefdifferentiatie is de heffing opgebouwd uit een vast en een variabel tariefdeel. Het geheel van de te innen heffingen dient het totaal van de vaste en variabele kosten van inzameling en verwerking te dekken.

De mate van financiële prikkel die uitgaat van het tariefdifferentiatiesysteem wordt bepaald door de hoogte van het variabele tarief: hoe hoger het variabele tarief, hoe hoger de stimulans.

De gemeente kan het vaste en variabele tarief overeen laten komen met de feitelijke vaste en variabele kosten. Hiermee loopt de gemeente minder financieel risico, omdat alle vaste kosten worden gedekt door het vaste tariefdeel en de variabele kosten door het variabele tariefdeel.

9.2 Tariefdifferentiatie per bebouwingstype

De meeste huishoudens zullen gebruik gaan maken van ondergrondse containers voor restafval. Deze huishoudens betalen jaarlijks vastrecht en daarnaast een tarief per keer dat zij gebruik maken van de ondergrondse container. Voor wat betreft het vastrecht zal net zoals nu onderscheid worden gemaakt naar een- en meerpersoonshuishoudens.

Voor een aantal huishoudens, met name in het buitengebied, zal maatwerk worden geleverd. De afstand tot de ondergrondse containers zal voor deze huishoudens te groot zijn. Deze huishoudens krijgen een minicontainer ter beschikking gesteld. Deze kunnen zij eenmaal per 4 weken ter lediging aanbieden aan de inzamelaar. Per keer dat de minicontainer wordt aangeboden wordt een bedrag in rekening gebracht. Omdat ook deze huishoudens de beschikking hebben over een afvalpas, kunnen zij, indien zij dit willen, ook gebruik maken van een ondergrondse container. Desgewenst kunnen zij er zelfs voor kiezen geen minicontainer voor restafval te nemen en het afval altijd weg te brengen naar een ondergrondse container. Naast het variabele tarief voor de minicontainer danwel inworpen in de ondergrondse container, betalen ook deze huishoudens het vastrecht.

9.3 Voorbeeldtariefberekening variabele tarieven voor restafval

Om een doorkijk te geven hoe de tariefstructuur er in de toekomst uit zou kunnen zien, wordt hieronder een voorbeeldtariefberekening voor de situatie vanaf 2017 weergegeven.

Voor de berekeningen wordt er vanuit gegaan dat de kosten voor inzameling en verwerking van restafval gedekt worden door de variabele tarieven en de overige kosten door het vastrecht.

Stap 1: Berekenen door afvalstoffenheffing te dekken kosten

Op basis van de meerjarenbegroting kan worden bepaald hoeveel inkomsten er gegenereerd moeten worden om een sluitende begroting te maken:

	2017	2020
Te dekken door afvalstoffenheffing	€ 2.750.209	€ 2.681.546
waarvan kosten inzameling restafval	€ 381.649	€ 311.406
waarvan kosten verwerking restafval	€ 198.574	€ 129.837
waarvan BTW over inzameling en verwerking restafval	€ 121.847	€ 92.661
totaal inzameling en verwerking restafval	€ 702.070	€ 533.903
Gemiddeld per huishouden	€ 289	€ 282

Stap 2: Bepaling kostenverdeling vastrecht en variabel tarief.

In stap 1 zijn de kosten voor inzameling en verwerking van restafval over 2017 weergegeven. Deze bedragen in totaal € 702.070.

waarvan kosten inzameling restafval	€ 381.649
waarvan kosten verwerking restafval	€ 198.574
waarvan BTW over inzameling en verwerking restafval	€ 121.847
totaal inzameling en verwerking restafval	€ 702.070

Deze kosten moeten worden gedekt uit het variabele tarief. Daarmee kan het bedrag dat aan afvalstoffenheffing moet binnenkomen worden opgesplitst naar een variabel deel en een vast deel¹⁷:

Te dekken door afvalstoffenheffing	€ 2.750.209
waarvan te dekken uit tarief restafval	€ 702.070
waarvan te dekken uit vastrecht	€ 2.048.139

Stap 3: Berekenen vastrecht

Het vastrecht wordt normaliter berekend door de overige kosten te delen door het aantal aansluitingen. In gemeente Lisse wordt op dit moment echter een tariefsysteem op basis van huishoudengrootte gehanteerd. Om te voorkomen dat eenpersoonshuishoudens na invoering van de maatregelen gemiddeld meer gaan betalen, kiest gemeente Lisse ervoor dit tariefsysteem voor het vastrecht te handhaven. Op basis van de huidige dekkingsverhouding en de verhouding tussen aantal een en meerpersoonshuishoudens, kan het vastrecht worden bepaald.

Te dekken door vastrecht	€ 2.048.139
Uitgangspunt dekkingsverhouding: 22% via tarief eenpersoonshuishoudens	
<i>Waarvan inkomsten uit eenpersoonshuishoudens</i>	€ 450.591
<i>Waarvan inkomsten vanuit meerpersoonshuishoudens</i>	€ 1.433.697
Aantal eenpersoons huishoudens (30%)	2850
Vastrecht per eenpersoonshuishouden	€ 158,10
Aantal meerpersoonshuishoudens	6.650
Vastrecht per meerpersoonshuishouden	€ 215,59

¹⁷ In deze berekening wordt uitgegaan van een variabel tarief dat de kosten voor inzameling en verwerking van restafval dekt. Indien een sterkere financiële prikkel gewenst is, kan dat worden gerealiseerd door het variabele tarief hoger te maken. In feite wordt er dan voor gekozen een deel van de vaste kosten te betalen uit het variabele tarief. Daar kan een gevaar in schuilen: indien er minder vaak afval wordt aangeboden dan verwacht, ontstaat onderdekking op de vaste kosten.

Stap 4: Bepalen variabele tarieven restafval ondergrondse containers

Voor 2017 wordt ervan uitgegaan dat er 130 kg restafval wordt aangeboden per inwoner, oftewel gemiddeld 306 kg per huishouden. Uitgaande van een gewicht van 6 kg per zak, kan worden berekend hoeveel inworpen op jaarbasis worden gedaan. Door de totale kosten te delen door het totale aantal inworpen, kan het tarief per inworp worden bepaald.

Te dekken door variabel tarief	€ 702.070
<i>Aanname kg/inw</i>	130
<i>Aanname kg/hh</i>	306
Aanname kg/zak	6
Gemiddeld aantal zakken per huishouden per jaar	51
Totaal aantal zakken	483.925
Kosten per inworp	€ 1,45

Stap 5: Bepalen tarief per lediging minicontainer restafval

Vervolgens kan voor het beperkte aantal huishoudens dat gebruik maakt van een minicontainer voor restafval worden bepaald wat het aanbieden van een minicontainer kost. Uitgaande van vuilniszakken van 60 liter en een formaat van de minicontainer van 180 liter, kost het aanbieden van een minicontainer voor restafval € 4,35 (3 x €1,45).

9.4 Consequenties voor huishoudens

Op basis van bovenstaande tariefberekeningen kan vervolgens een voorbeeldberekening worden gemaakt van de consequenties voor afvalstoffenheffing van verschillende huishoudens. Vanzelfsprekend kan een definitieve berekening pas worden gemaakt nadat de afvalstoffenbegroting is opgesteld en overleg met onder andere Meerlanden is gevoerd over de kosten en baten van invoering van de diverse maatregelen. Belangrijk is om te realiseren dat bij de berekeningen rekening is gehouden met een kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing van 100 procent.

afvalstoffenheffing eenpersoonhuishouden			
Aantal aanbiedingen	vastrecht	Kosten restafval	Totaal afvalstoffenheffing
2 zakken per week	€ 158,10	€ 150,88	€ 308,98
1,5 zak per week	€ 158,10	€ 113,16	€ 271,26
1 zak per week	€ 158,10	€ 75,44	€ 233,54
0,5 zak per week	€ 158,10	€ 37,72	€ 195,82
Afvalstoffenheffing 2015 € 220 (dekkingsgraad 90-95%)			
afvalstoffenheffing meerpersoonhuishouden			
Aantal aanbiedingen	Vastrecht	Kosten restafval	Totaal afvalstoffenheffing
2 zakken per week	€ 215,59	€ 150,88	€ 366,47
1,5 zak per week	€ 215,59	€ 113,16	€ 328,75
1 zak per week	€ 215,59	€ 75,44	€ 291,03
0,5 zak per week	€ 215,59	€ 37,72	€ 253,31
Huidige afvalstoffenheffing meerpersoonshuishoudens: € 295 (dekkingsgraad 90-95%)			

10 Aandachtspunten

Met de invoering van tariefdifferentiatie op restafval verandert er (in meer of mindere mate) van alles voor de inwoner. Ook voor de gemeentelijke organisatie heeft invoering van tariefdifferentiatie vaak gevolgen. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op een aantal belangrijke aspecten die (extra) aandacht nodig hebben bij invoering van tariefdifferentiatie. Het betreft de volgende items:

- Ontstaan zwerfafval
- Monitoring
- Handhaving
- Communicatie en voorlichting
- Administratieve aspecten/belastingen
- Financiële aspecten
- Juridische aspecten

10.1 Zwerfafval

Een veelgehoord argument tegen invoering van tariefdifferentiatie is de kans op het ontstaan van meer zwerfafval en illegale dump. Navraag bij gemeenten die al enige tijd tariefdifferentiatie hebben leert dat dit in de praktijk meevalt. Het is echter wel aan te raden een goed monitoringsysteem op te zetten als dat nog niet aanwezig is. Alleen dan kan ook met cijfers worden onderbouwd of meer, ander of eventueel minder zwerfafval ontstaat na invoering van tariefdifferentiatie. Natuurlijk moet dan wel voor invoering van tariefdifferentiatie een goede nulmeting worden uitgevoerd.

10.2 Monitoring

Invoering van tariefdifferentiatie is een goed moment ook voor andere zaken een monitoringsysteem op te zetten, als dat niet al is gedaan. Zo is het belangrijk de afvalhoeveelheden goed te monitoren, het aantal aanbiedingen, het aantal uitstaande containers, het aantal bezoeken aan de milieustraat etc. De informatie die hieruit voortvloeit, kan weer gebruikt worden bij verdere optimalisatieacties of bij communicatie.

10.3 Handhaving

Tariefdifferentiatie is een indirecte beloning voor het aanbieden van minder afval. Dat betekent tevens dat ongeoorloofd gedrag niet moet worden getolereerd.

Het opstellen van een handhavingsplan met aandacht voor onder andere de personele inzet, gewenste aanpak, registratie van gegevens en afstemming met buurgemeenten vormt een onderdeel van de voorbereidingen van de invoering van tariefdifferentiatie. De APV of afvalstoffenverordening dient handvatten te bieden wat bij het aanbieden van afval en tariefdifferentiatie wel en wat niet toelaatbaar gedrag is.

Handhavingsambtenaren met opsporingsbevoegdheid hebben bij invoering van tariefdifferentiatie een hoge preventieve werking en treden waar nodig daadwerkelijk op. In de kostenberekeningen is extra inzet op handhaving meegerekend.

10.4 Communicatie

Inwoners worden na invoering van tariefdifferentiatie direct geconfronteerd met hun afvalgedrag. Ter voorkoming van weerstand onder inwoners is het aan te raden een intensief communicatietraject op te zetten. Het doel hiervan is het scheppen en in stand houden van draagvlak. Hierin wordt niet alleen uitgelegd hoe het tariefdifferentiatiesysteem werkt, maar ook op welke wijze de afvalstoffenheffing voor introductie van tariefdifferentiatie tot stand kwam. Uit ervaring blijkt namelijk dat een groot deel van de inwoners zich niet realiseerde dat zij altijd

al betaalde voor het inzamelen en verwerken van afval. In hun beleving is de invoering van tariefdifferentiatie dan al snel een vorm van geldklopperij. Ook binnen de eigen organisatie dient aandacht te worden besteed aan communicatie over tariefdifferentiatie. Het doel van de communicatieve inspanningen bij invoering van tariefdifferentiatie is derhalve het scheppen en in stand houden van een breed draagvlak.

10.5 Administratieve aspecten/Belastingen

De inzameling van huishoudelijk afval in combinatie met tariefdifferentiatie houdt in dat de afrekening van de inzameling en verwerking van de afvalstromen geïndividualiseerd wordt. Een juiste afhandeling van de aanslag afvalstoffenheffing veronderstelt dat alle onderdelen van het systeem foutloos werken en voortdurend op elkaar blijven afgestemd. Met name bij de Belastingen Bollenstreek zullen veranderingen plaats moeten vinden: de belastingsoftware moet geschikt worden gemaakt voor tariefdifferentiatie, er kan voor gekozen worden tweemaal per jaar een rekening of afvaloverzicht te sturen, vaak komt er meer kijken bij kwijtscheldingsbeleid en inwoners zijn, zeker de eerste periode, eerder geneigd bezwaar te maken tegen de opgelegde afvalstoffenheffing. In de kostenberekeningen is daarom rekening gehouden met een grotere inzet van 0,1 fte van belastingen en hogere kosten voor het versturen van de aanslag voor de afvalstoffenheffing.

10.6 Financiële aspecten

Bij een gedifferentieerd tarief dient de heffing te bestaan uit een vast en een variabel deel. De hoogte van en de verhouding tussen beide tariefdelen dient nauwkeurig bepaald te worden. Hierbij speelt de te verwachten afvalreductie een grote rol, zoals al is gebleken uit de kosten/batenanalyse.

Voor een integraal tariefsysteem dienen de tarieven op de milieustraat en voor het halen en brengen van grof restafval afgestemd te worden op de tarieven voor het restafval. Ook het formuleren van het beleid voor inwoners met grote hoeveelheden medisch afval of inwoners met een minimum inkomen, maakt onderdeel uit van het integrale tariefsysteem.

10.7 Juridische aspecten

De invoering van tariefdifferentiatie moet juridisch worden onderbouwd. Dit gebeurt door het actualiseren van de afvalstoffenverordening en de uitvoeringsbesluiten die hierop berusten en door het aanpassen van de Verordening op de Heffing en Invordering van de Afvalstoffenheffing en de Reinigingsrechten, de zogenoemde belastingverordening.

Genoemde verordeningen dienen door de Raad te worden vastgesteld. Dit dient te gebeuren vóór de start van de feitelijke gedifferentieerde afrekening.

De APV of Afvalstoffenverordening dient handvatten te bieden wat bij het aanbieden van afval en tariefdifferentiatie wel en wat niet toelaatbaar gedrag is. Dit is een van de afrondende werkzaamheden die plaatsvindt op het moment dat de definitieve tarieven zijn vastgesteld. Over het algemeen genomen is dit vlak voor de definitieve aanvang van tariefdifferentiatie.

Bijlage 1 Kentallen Lisse

Stedelijkheidsklasse	3
Inwoners	22.335
Aansluitingen	9.500
<i>Gebruik (ondergrondse) verzamelcontainer</i>	<i>1.653</i>
<i>Gebruik minicontainers</i>	<i>7.847</i>

Bijlage 2 Analyse afvalbegroting 2014

Directe kosten	totaal	per aansluiting
Afvoer van huisvuil (VAB)	€ 1.024.000	
DML: algemeen	€ 664.000	
Kunststofinzameling	€ 133.000	
Kunststofinzameling	-€ 133.000	
Opbrengst op afroep inzamelen grofhuisvuil	-€ 10.000	
Totaal directe kosten	€ 1.678.000	€ 177
Indirecte kosten		
Kapitaallasten (bijlage I)	€ 92.000	
Kapitaallasten IP	€ 0	
Kosten sociaal plan	€ 96.000	
IBOR uren	€ 64.000	
Algemene kosten	€ 211.000	
Invordering rechten/belastingen	€ 29.000	
	€ 492.000	€ 52
Totaal afvalbeheerkosten	€ 2.170.000	€ 228
Toerekening tbv afvalstoffenheffing		
Veegvuil	€ 153.000	
kwijtschelding	€ 40.000	
BTW	€ 373.000	
Totaal toerekening tbv afvalstoffenheffing	€ 566.000	€ 60
Totaal tbv afvalstoffenheffing	€ 2.736.000	€ 288
Inkomsten afvalstoffenheffing		
afvalstoffenheffing: meerpersoons	€ 1.928.000	
afvalstoffenheffing: eenpersoons	€ 604.000	
Opbrengst 2e container	€ 17.000	
Totaal inkomsten afvalstoffenheffing	€ 2.549.000	€ 268
Dekking	93,2%	

Bijlage 3 Kostenonderbouwing door JMA-2016

Kosten- en batenraming invoering diftar, inzameling pmd met minicontainers+verzamelcontainers-2016				
Verzamelcontainers restafval ondergronds-investeringen vanaf 2017				
Locatieplan	1	€ 13.000,00	€ 13.000,00	
Communicatie tbv locatieplan en inspraakronde (twee brieven)	9.500	€ 1,50	€ 14.250,00	
Nieuwe licenties tbv tikken obv 1 kwartaal	70	€ 42,00	€ 2.940,00	
Communicatie tbv containerwerkzaamheden en verstrekken passen (1 bewonersbrief)	9.500	€ 1,00	€ 9.500,00	
Wijzigingen in de inzameling in de loop van 2016				
alternerend gft/pmd ipv alternerend gft/restafval	7.847	€ 0,00	€ 0,00	geen meer/minderkosten
vierwekelijks papier aan huis, gedurende half jaar	7.847	€ 5,75	€ 45.120,25	aanname obv inzamelkosten route restafval
minderkosten inzamelen pmd met zakken aan huis, gedurende kwartaal	1	-€ 17.388,25	-€ 17.388,25	kosten dvo inclusief 10 procent AK
minderkosten aankoop en verspreiding pmd zakken, gedurende kwartaal	0,75	€ -5.896,25	-€ 4.422,19	3/4 vermindering; hoogbouw blijft
minderkosten leggen ondergrondse containers papier, gedurende 1 kwartaal	36	€ -175,00	-€ 6.300,00	prijs per container per kwartaal, aanname obv eenmaal leggen per week
meerkosten leggen ondergrondse containers restafval, gedurende kwartaal	1.378	€ 11,25	€ 15.502,50	90-37=53 extra container 2 x leggen per week, obv 10,08 per lediging + 10 procent AK;
Wijzigingen in verwerkingskosten--vanaf invoering diftar (2017)				
Administratie, diftar, belastingen, eenmalige personele kosten etc				
Jaarlijkse kosten containermanagement uitbesteed aan Meerlanden, 1 kwartaal	9.500	€ 0,22	€ 2.090,00	obv opgave ML
Eenmalige personele inzet tbv start diftar (fte)	0,2	€ 69.000	€ 13.800,00	update bestanden, overleg meerlanden en belastingen etc.
Externe projectleider	52	€ 760	€ 39.520,00	
Milieustraat-investeringen vanaf 2017				
Communicatie t.b.v. diftar/nieuwe mc etc				
Communicatie ter ondersteuning (extern bureau)	1	€ 40.000,00	€ 40.000,00	
Handhaving				
Extra handhaving tbv diftar-1 kwartaal	0,2	€ 11.250	€ 2.250,00	€45.000 op jaarbasis voor 1 fte is aanname
Subtotalen			€ 169.862,31	
	TOTAAL		€ 169.862,31	

Bijlage 4 Kostenonderbouwing door JMA-2017

Kosten- en batenraming invoering diftar, inzameling pmd met minicontainers+verzamelcontainers-2017									
Onderwerp	Aantal	Prijs/eenheid	Investering	jaarlijks kosten/ opbrengst	Af-schrijving	Rente	Op jaarbasis	Per aansluiting	Opmerking
Minicontainers gft, papier en PMD									
Aanschaf minicontainers gft, papier en PMD 180 lt. inclusief chip	23.541	€ 22,30	€ 524.964,30			10 3%	€ 61.541,83	€ 6,48	Aantal is aansluitingen gebruik minicontainer * 3
Uitzetten nieuwe mc inclusief registratie	23.541	€ 3,00	€ 70.623,00			10 3%	€ 8.279,17	€ 0,87	Aantal is aansluitingen gebruik minicontainer * 3
Keukenemmers inclusief communicatie	1.653	€ 10	€ 16.530,00			10 4%	€ 2.038,00	€ 0,21	Totaal aantal aansluitingen dat gebruik maakt van een verzamelcontainer rest (aanne- gelijk aan aantal hoogbouwaans)
Innemen en verwerken oude mc	15.694	€ 0,55	€ 8.631,70			10 3%	€ 1.011,90	€ 0,11	Aantal is aansluitingen gebruik minicontainer * 2
Communicatie tbv containerwerkzaamheden (twee bewoners brieven)	15.694	€ 1,50	€ 23.541,00			10 4%	€ 2.902,39	€ 0,31	afrekenen met ML, vervolgens binnen 5 jaar afschrijven
Onderhoud (meerkosten 3 containers in plaats van 2)	1	€ 3.644,00		€ 3.644,00	nvt		€ 3.644,00	€ 0,38	op basis van ingevulde kostensheet ML
Kosten aanschaf containers via Meerlanden							€ 6.982,84	€ 0,74	ervan uitgaande dat keukenemmers apart worden aangeschaft
Verzamelcontainers grondstoffen									
Vervangen oc's glas, papier en textiel in verband met ouderdom; aantal vervangen door kunststoffen	27	€ 4.450,00	€ 120.150,00			10 3%	€ 14.085,25	€ 1,48	Levering (excl. betonbak) incl. plaatsing. Gaat om 13 glas, 10 papier, 4 textiel. Betonnen bak is goed. Bij hergebruik bakken (dus alleen zuil veranderen) afschrijving in 5 jaar!!
Aanschaf en plaatsing ondergrondse perscontainers	2	€ 26.000,00	€ 52.000,00			10 3%	€ 6.095,99	€ 0,64	0
Onderhoud perscontainers	2	€ 2.460,00		€ 4.920,00	nvt		€ 4.920,00	€ 0,52	Onderhoud gewone ondergrondse al in overeenkomst, dus alleen onderhoud perscontainers als extra kosten
Kosten aanschaf containers via Meerlanden							€ 2.018,12	€ 0,21	
Verzamelcontainers restafval ondergronds									
Locatieplan	1	€ 13.000,00	€ 13.000,00			5 4%	€ 2.920,15	€ 0,31	
Communicatie tbv locatieplan en inspraakronde (twee brieven)	19.000	€ 1,50	€ 28.500,00			5 4%	€ 6.401,87	€ 0,67	
Ombouwen papier naar restafval	25	€ 4.450,00	€ 111.250,00			10 3%	€ 13.041,89	€ 1,37	obv kostensheet meerlanden; bij hergebruik in plaats van vervanging binnenbak afschrijven in 5 jaar.
IRDC systeem voor omgebouwde papiercontainers	25	€ 760,00	€ 19.000,00			10 3%	€ 2.227,38	€ 0,23	obv kostensheet meerlanden;
Aanschaf en plaatsen nieuwe oc restafval, inclusief irdc en marge meerwerk plaatsen	45	€ 8.460,00	€ 380.700,00			10 3%	€ 44.629,65	€ 4,70	totaal 90 containers, waarvan 25 ombouw papier. 65 over. Er staan er al 37, die zullen niet allemaal tot 100 aansluitingen uitgenut kunnen worden, derhalve aanname 45 nieuwe
Nieuwe licenties tbv tikken	70	€ 168,00		€ 11.760,00	nvt		€ 11.760,00	€ 1,24	
Onderhoud extra nieuwe containers	45	€ 100,00		€ 4.500,00	nvt		€ 4.500,00	€ 0,47	
Communicatie tbv containerwerkzaamheden en verstrekken passen (1 bewonersbrief)	9.500	€ 1,00	€ 9.500,00			5 4%	€ 2.133,96	€ 0,22	
Leveren passen	9.500	€ 1,50	€ 14.250,00			5 3%	€ 3.111,55	€ 0,33	in feite minder, want er zijn al locaties met passen. eventueel extra bestelling ivm orderomvang wordt neem ik aan verrekend in containermanagement
Kosten aanschaf containers via Meerlanden							€ 8.140,44	€ 0,88	
Wijzigingen in de inzameling									
alternerend gft/pmd ipv alternerend gft/restafval	7.847	€ 0,00		€ 0,00	nvt		€ 0,00	€ 0,00	geen meer/minderkosten
vierwekelijks papier aan huis	7.847	€ 11,50		€ 90.240,50	nvt		€ 90.240,50	€ 9,50	aanname obv inzamelkosten route restafval
minderkosten inzamelen pmd met zakken aan huis	1	€ -69.553,00		€ -69.553,00	nvt		€ -69.553,00	€ -7,32	kosten dvo inclusief 10 procent AK
minderkosten aankoop en verspreiding pmd zakken	0,75	€ -23.585,00		€ -17.688,75	nvt		€ -17.688,75	€ -1,86	3/4 vermindering; hoogbouw blijft
minderkosten legen ondergrondse containers papier	36	€ -700,00		€ -25.200,00	nvt		€ -25.200,00	€ -2,65	prijs per container per jaar, aanname obv eenmaal legen per week
meerkosten legen ondergrondse containers restafval	5.512	€ 11,25		€ 62.010,00	nvt		€ 62.010,00	€ 6,53	90-37=53 extra container 2x legen per week, obv 10,08 per lediging + 10 procent AK;
Wijzigingen in verwerkingskosten									
Minderkosten verwerking restafval	1.615	€ 68,39		€ -110.454,98	nvt		€ -110.454,98	€ -11,63	obv raming nieuwe afvalcijfers fijn en grofrest, tarief incl. €13 verbrandingstoeslag
Meerkosten verwerking gft-afval	596	€ 53,21		€ 31.705,18	nvt		€ 31.705,18	€ 3,34	
Meerkosten inzameling grondstoffen/meeropbrengsten verwerking grondstoffen ex kunststoffen	1	€ 0,00		€ 0,00	nvt		€ 0,00	€ 0,00	ervan uitgaande dat meerkosten worden goedge gemaakt door meeropbrengsten
Meerkosten verwerking kunststoffen/PMD regiemodel (post coll en vermarkten)	212,9	€ 264,00		€ 56.195,70	nvt		€ 56.195,70	€ 5,92	midwaste overeenkomst uitgaande van 75% scheiding
Extra opbrengsten kunststoffen nedvang (obv netto extra ingezamelde hoeveelheden)	134,7	€ -756,00		€ -101.825,64	nvt		€ -101.825,64	€ -10,72	op basis van netto vergoeding nedvang/afvalfonds
Extra opbrengsten drankkartons nedvang (obv netto extra ingezamelde hoeveelheden)	26,1	€ -398,00		€ -10.370,89	nvt		€ -10.370,89	€ -1,09	op basis van netto vergoeding nedvang/afvalfonds
Administratie, diftar, belastingen, eenmalige personele kosten etc									
Jaarlijkse kosten containermanagement uitbesteed aan Meerlanden	9.500	€ 0,88		€ 8.360,00	nvt		€ 8.360,00	€ 0,88	obv opgave ML
Uitbreiding belastingssoftware inclusief inkoopfunctie	1	€ 15.000,00	€ 15.000,00			5 4%	€ 3.369,41	€ 0,35	
Jaarlijkse extra inzet belastingen-personeel	0,1	€ 69.000,00		€ 6.900,00	nvt		€ 6.900,00	€ 0,73	raming
Eenmalige personele inzet tbv start diftar (fte)	0,2	€ 69.000,00	€ 13.800,00			5 4%	€ 3.099,85	€ 0,33	update bestanden, overleg meerlanden en belastingen etc.
Externe projectleider	52	€ 760,00	€ 39.520,00			5 4%	€ 8.877,26	€ 0,93	
Milieustraat									
Installatie hard- en software	1	€ 7.000,00	€ 7.000,00			5 3%	€ 1.528,48	€ 0,16	
Slagboom	1	€ 5.000,00	€ 5.000,00			10 3%	€ 586,15	€ 0,06	Prijs per eenheid is een aanname.
Licentie	1	€ 420,00							
Onderhoud soft en hardware 5%	1	€ 600,00		€ 600,00	nvt		€ 600,00	€ 0,06	Extra materieel dus onderhoud wel meegecalculeerd
Eenmalig extra personeel tbv toegangscontrole gedurende 1 jaar	1	55.000,00	€ 55.000,00			5 4%	€ 12.354,49	€ 1,30	Verwachting: gedurende max 1 jaar nodig, dus eenmalige kosten, afschrijven als projectkosten over 5 jaar
Communicatie l.b.v. diftar/nieuwe mc etc									
Communicatie ter ondersteuning (extern bureau)	1	€ 20.000,00	€ 20.000,00			5 4%	€ 4.492,54	€ 0,47	
Handhaving									
Extra handhaving tbv diftar	0,2	€ 45.000,00		€ 9.000,00			€ 9.000,00	€ 0,95	€45.000 op jaarbasis voor 1 fte is aanname
Subtotaal			€ 1.547.960,00	-€ 45.257,88			€ 176.612,70	€ 18,59	
Onvoorzien 5% op jaarlijkse kosten	0,05	€ 295.433,00	€ 14.771,63				€ 14.771,63	€ 1,55	
TOTAAL			€ 1.547.960,00	-€ 45.257,88			€ 191.384,33	€ 20,15	

Bijlage 5 Kostenonderbouwing door JMA-2020

Kosten- en batenraming invoering diftar, inzameling pmd met minicontainers+verzamelcontainers									
Onderwerp	Aantal	Prijs/eenheid	Investering	jaarlijks kosten/ opbrengst	Af- schrijving	Rente	Op jaarbasis	Per aansluiting	Opmerking
Minicontainers gft, papier en PMD									
Aanschaf minicontainers gft, papier en PMD 180lt. inclusief chip	23.541	€ 22,30	€ 524.964,30			10	3%	€ 61.541,83	€ 6,48 Aantal is aansluitingen gebruik minicontainer * 2
Uitzetten nieuwe mc inclusief registratie	23.541	€ 3,00	€ 70.623,00			10	3%	€ 8.279,17	€ 0,87 Aantal is aansluitingen gebruik minicontainer * 2
keukenemmers incl comm									
inruimen en verwerken oude mc	1.653	€ 1,0	€ 16.530,00			10	4%	€ 2.038,00	€ 0,22 Totaal aantal aansluitingen dat gebruik maakt van een verzamelcontainer rest (aanname gelijk aan aantal hoogbouwswaans)
Communicatie tbv containerwerkzaamheden (twee bewoners brieven)	15.694	€ 0,55	€ 8.631,70			10	3%	€ 1.011,90	€ 0,11 Aantal is aansluitingen gebruik minicontainer * 2
Onderhoud (meerkosten 3 containers in plaats van 2)	15.694	€ 1,50	€ 23.541,00			10	4%	€ 2.902,39	€ 0,21 afrekenen met ML, vervolgens binnen 5 jaar afschrijven
Kosten aanschaf containers via Meerlanden	1	€ 3.644,00		€ 3.644,00	nvt			€ 3.644,00	€ 0,38 op basis van ingevulde kostensheet ML
Verzamelcontainers grondstoffen								€ 6.982,84	€ 0,74 ervan uitgaande dat keukenemmers apart woden aangeschaft
Vervangen oc's glas, papier en textiel in verband met ouderdom; aantal vervangen door kunststoffen	27	€ 4.450,00	€ 120.150,00			10	3%	€ 14.085,25	€ 1,48 Levering (excl. betonbak) incl. plaatsing. Gaat om 13 glas, 10 papier, 4 textiel. Betonnen bak is goed. Bij hergebruik bakken (dus alleen zuii veranderen)
Aanschaf en plaatsing ondergrondse perscontainers	2	€ 26.000,00	€ 52.000,00			10	3%	€ 6.095,99	€ 0,64 Ouderhoud gewone ondergrondse al in overeenkomst, dus alleen onderhoud perscontainers als extra kosten
Onderhoud perscontainers	2	€ 2.460,00		€ 4.920,00	nvt			€ 4.920,00	€ 0,52
Kosten aanschaf containers via Meerlanden					nvt			€ 2.018,12	€ 0,21
Verzamelcontainers restafval ondergronds									
Locatieplan	1	€ 13.000,00	€ 13.000,00			5	4%	€ 2.920,15	€ 0,31
Communicatie tbv locatieplan en inspraakronde (twee brieven)	19.000	€ 1,50	€ 28.500,00			5	4%	€ 6.401,87	€ 0,67
Ombouwen papier naar restafval	25	€ 4.450,00	€ 111.250,00			10	3%	€ 13.041,89	€ 1,37 obv kostensheet meerlanden; bij hergebruik in plaats van vervanging binnenbak
IRDC systeem voor omgebouwde papiercontainers	25	€ 760,00	€ 19.000,00			10	3%	€ 2.227,38	€ 0,23 obv kostensheet meerlanden;
Aanschaf en plaatsen nieuwe oc restafval, inclusief irdc en marge meerwerk plaatsen	45	€ 8.460,00	€ 380.700,00			10	3%	€ 44.629,65	€ 4,70 totaal 90 containers, waarvan 25 ombouw papier. 65 over. Er staan er al 37, die zullen niet allemaal tot 100 aansluitingen uitgenut kunnen worden, derhalve aanname 45nieuwe
Nieuwe licenties tbv tikken	70	€ 168,00		€ 11.760,00	nvt			€ 11.760,00	€ 1,24
Onderhoud extra nieuwe containers	45	€ 100,00		€ 4.500,00	nvt			€ 4.500,00	€ 0,47
Communicatie tbv containerwerkzaamheden en verstrekken passen (1 bewonersbrief)	9.500	€ 1,00	€ 9.500,00			5	4%	€ 2.133,96	€ 0,22
Leveren passen	9.500	€ 1,50	€ 14.250,00			5	3%	€ 3.111,55	€ 0,33 in feite minder, want er zijn al locaties met passenn. eventueel extra bestelling ivm orderomvang wordt neem ik aan verrekend in containermanagement
Kosten aanschaf containers via Meerlanden					nvt			€ 8.140,44	€ 0,86
Wijzigingen in de inzameling									
alternerend gft/pmd ipv alternerend gft/restafval	7.847	€ 0,00		€ 0,00	nvt			€ 0,00	€ 0,00 geen meer/minderkosten
vierwinkels papier aan huis	7.847	€ 11,50		€ 90.240,50	nvt			€ 90.240,50	€ 9,30 aanname
minderkosten inzamelen pmd met zakken aan huis	1	€ 69.553,00		€ 69.553,00	nvt			€ 69.553,00	€ 7,32 kosten duo inclusief 10 procent AK
minderkosten aankoop en verspreiding pmd zakken	0,75	€ 23.585,00		€ 17.688,75	nvt			€ 17.688,75	€ 1,86 3/4 vermindering; hoogbouw blijft
minderkosten legen ondergrondse containers papier	36	€ 700,00		€ 25.200,00	nvt			€ 25.200,00	€ 2,65 prijs per container per jaar, aanname obv eenmaal legen per week
meerkosten legen ondergrondse containers restafval	3.693	€ 11,25		€ 41.546,70	nvt			€ 41.546,70	€ 4,37 90-37-53 extra container 2 x legen per week, obv 10,08 per lediging + 10 procent AK maal 67% (want 33% minder afval)
Wijzigingen in verwerkingskosten									
Minderkosten verwerking restafval	2.844	€ 68,39		€ 194.466,97	nvt			€ 194.466,97	€ 20,47 obv raming nieuwe afvalcijfers fijn en grofrest, tarief incl. €13 verbrandingstoelag
Meerkosten verwerking gft-afval	931	€ 53,21		€ 49.531,86	nvt			€ 49.531,86	€ 5,21
Meerkosten inzameling grondstoffen/meeropbrengsten verwerking grondstoffen ex kunststoffen	1	€ 0,00		€ 0,00	nvt			€ 0,00	€ 0,00 ervan uitgaande dat meerkosten worden goedgegemaakt door meeropbrengsten
Meerkosten verwerking kunststoffen/PMD regiemodel (post coll en vermarkten)	335,7	€ 264,00		€ 88.626,12	nvt			€ 88.626,12	€ 9,33 midwaste overeenkomst uitgaande van 75% scheiding
Extra opbrengsten kunststoffen nedvang (obv netto extra ingezamelde hoeveelheden)	224,0	€ -600		€ -134.418,00	nvt			€ -134.418,00	€ -14,15 op basis van netto vergoeding nedvang/afvalfonds
Extra opbrengsten drankkartons nedvang (obv netto extra ingezamelde hoeveelheden)	37,2	€ -398		€ -14.815,55	nvt			€ -14.815,55	€ -1,56 op basis van netto vergoeding nedvang/afvalfonds
Administratie, diftar, belastingen, eenmalige personele kosten etc.									
Jaarlijkse kosten containermanagement uitbesteed aan Meerlanden	9.500	€ 0,88		€ 8.360,00	nvt			€ 8.360,00	€ 0,88 obv opgave ML
Uitbreiding belastingssoftware inclusief inkijsfunctie	1	€ 15.000,00	€ 15.000,00			5	4%	€ 3.369,41	€ 0,35
Jaarlijkse extra inzet belastingen-personeel	0,1	€ 69.000		€ 6.900,00	nvt			€ 6.900,00	€ 0,73 raming
Eenmalige personele inzet tbv start diftar (fte)	0,2	€ 69.000	€ 13.800,00			5	4%	€ 3.099,85	€ 0,33 update bestanden, overleg meerlanden en belastingen etc.
Externe projectleider	52	€ 760	€ 39.520,00			5	4%	€ 8.877,26	€ 0,93
Milieustraat									
Installatie hard- en software	1	€ 7.000	€ 7.000,00			5	3%	€ 1.528,48	€ 0,16
Slagboom	1	€ 5.000	€ 5.000,00			10	3%	€ 586,15	€ 0,06 Prijs per eenheid is een aanname.
Licentie	1	€ 420							
Onderhoud soft en hardware 5%	1	€ 600,00		€ 600,00	nvt			€ 600,00	€ 0,06 Extra materieel dus onderhoud wel meegecalculeerd
Enmalig extra personeel tbv toegangscntrole gedurende 1 jaar	1	55.000	€ 55.000,00			5	4%	€ 12.354,49	€ 1,30 Verwachting: gedurende max 1 jaar nodig, dus eenmalige kosten, afschrijven als projectkosten over 5 jaar
Communicatie t.b.v. diftar/nieuwe mc etc									
Communicatie ter ondersteuning (extern bureau)	1	€ 20.000,00	€ 20.000,00			5	4%	€ 4.492,54	€ 0,47
Handhaving									
Extra handhaving tbv diftar	0,2	€ 45.000		€ 9.000,00				€ 9.000,00	€ 0,95 €45.000 op jaarbasis voor 1 fte is aanname
Subtotalen			€ 1.547.960,00	-€ 136.513,09				€ 85.357,49	€ 8,98
Onvoorzien 5% op investeringen	0,05	€ 1.547.960,00	€ 77.398,00			10	4%	€ 9.542,47	€ 1,00
Onvoorzien 5% op jaarlijkse kosten	0,05	€ 276.443	€ 13.822,17					€ 13.822,17	€ 1,45
TOTAAL			€ 1.625.358,00	-€ 136.513,09				€ 108.722,14	€ 11,44